

Wracają dożynki

Wojewódzko-Diecezjalne Dożynki Wielkopolskie – ta tradycyjna forma podziękowania rolnikom za ich całoroczny trud – wracają po kilkuletniej pandemicznej przerwie. Regionalne święto plonów odbędzie się, jak zwykle, w ostatnią niedzielę sierpnia. Na miejsce XXII wielkopolskich dożynek wybrano Pleszew.

► str. 3

FOT. ARTUR BOJINSKI

Sejmik wspiera JST

Województwo po raz kolejny pomaga gminom i powiatom inwestować m.in. w drogi, kulturę, sport, ekologię, politykę społeczną. Podczas sesji sejmiku 17 lipca radni podjęli szereg uchwał, które pozwolą na przekazanie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego z Wielkopolski.

► str. 4

Co na nowy rok

Choć trwają jeszcze wakacje, czas zacząć myśleć o zbliżającym się nowym roku szkolnym. Podległe samorządowi województwa jednostki organizacyjne przygotowały innowacyjną ofertę, uwzględniając wymagania rynku pracy oraz zwiększenie dostępu uczniów i nauczycieli do nowoczesnych narzędzi.

► str. 11

sierpień 2023
nr 8 (267)

MONITOR

WIELKOPOLSKI

MAGAZYN SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA

rok XXIII
ISSN 1642-0918

Szlak z potencjałem

Samorząd województwa promuje nową inicjatywę kulturalną, zrzeszającą miejsca i postaci związane z pracą u podstaw.

Koordinatorem szlaku jest Pałac Generała Dąbrowskiego w Winnej Górze – instytucja kultury samorządu województwa. 19 czerwca odbył się tutaj II Ogólnopolski Złot Szkół im. gen. Jana Henryka Dąbrowskiego.

Nowy Szlak Pracy Organicznej (skupiający 14 podmiotów, koordynowany przez Pałac Generała Dąbrowskiego w Winnej Górze – instytucję kultury samorządu województwa) ma opowiadać historię naszej gospodarki i samorządności. Miejsca związane z życiem i działalnością wielkopolskich organiczników przybliżą mieszkańcom regionu i turystom idee pracy u podstaw jako bezkrwawej drogi do wolności.

– Ujęcie w szlak wszystkich miejsc związanych z postaciami historycznymi, które tworzyły pracę organiczną,

będzie interesujące nie tylko dla Wielkopolan, ale także dla naszych gości – mówił 7 czerwca w Bazarze Poznańskim (podczas inauguracji przedsięwzięcia) marszałek Marek Woźniak.

Promując ten szlak, samorząd województwa chce budować przyszłość opartą na wiedzy, społeczeństwie obywatelskim, demokracji i poszanowaniu wolności.

– Praca organiczna, u podstaw, to wspaniała historia wspólnego działania wielu środowisk, z główną rolą ziemian wielkopolskich, którzy potrafili stworzyć przełomowe propozycje dla ówczes-

niego społeczeństwa i funkcjonowania gospodarki. Odpowiadały one nie tylko na wyzwania ich czasów, ale też budowały potencjał naukowy czy gospodarczy oraz więź między różnymi warstwami społecznymi – podkreślał Marek Woźniak.

Koncepcja szlaku polega na tym, by przypominać i pokazywać miejsca i postaci związane z pracą organiczną. Wśród nich np. Hipolita Cegielskiego (jego maszyny można obejrzeć np. w muzeum w Szreniawie) czy Dezyderyo Chłapowski, jednego z organiczników-prekursorów, którego dawny

majątek w Turwi także znalazł się wśród obiektów kulturalnego przedsięwzięcia.

Obecnie (projekt będzie rozwijany) szlak obejmuje 14 lokalizacji: 6 w Poznaniu oraz 8 poza nim. W stolicy Wielkopolski są to: siedziba PTPN, Biblioteka Raczyńskich, Bazar Poznański, Teatr Polski, miejsce po dawnym mieszkaniu Woykowskich, Muzeum Powstania Wielkopolskiego. Szlak poza Poznaniem tworzą z kolei pałace w: Rogalinie, Śmiełowie, Turwi, Pakosławiu i Winnej Górze; zamki w Kórniku oraz muzea w Szreniawie i Gostyniu.

– Siła i skala oddziaływania Szlaku Pracy Organicznej będzie wynikała ze wspólnoty i współdziałania 14 podmiotów tworzących ten projekt. Tych z dużego miasta i z małej wsi, tych z tradycjami i tych bez tradycji. Każdy z nich ma swój pomysł na opowieść o historii i przyszłości pracy organicznej. W tej różnorodności tkwi siła. Dzięki temu nowy szlak ma szansę stać się ciekawą propozycją nie tylko dla mieszkańców Wielkopolski, ale także dla turystów – wyjaśniał Marek Woźniak, dyrektor Pałacu Generała Dąbrowskiego w Winnej Górze. ► str. 8-9

Jest hybryda

Od początku sierpnia pasażerowie Kolei Wielkopolskich podróżują pierwszym na naszych torach pociągiem hybrydowym. Przerobiony „impuls 2” może być zasilany prądem lub silnikiem spalinowym. ► str. 2

Zrobili węzeł

Warta ponad 100 mln zł inwestycja zakończy długi dotąd czas oczekiwania kierowców na przejeździe kolejowym ruchliwej linii oraz da większe możliwości wygodnych przesiadek i skorzystania z transportu zbiorowego. ► str. 2

Współpraca z zagranicą

Co zobaczył i z kim spotkał się w Wielkopolsce nowy żupan vukovarsko-srijemski? O czym rozmawiali nasi samorządowcy podczas wydarzeń w Brukseli i we Frankfurcie? Jak zrobić biznes w Izraelu? ► str. 7

Król z Leszna

Wychowywał się w Lesznie, w rodzinie znanej z tolerancyjnych przekonań, w atmosferze sprzyjającej innowiercom. Historia monarchy, który dwukrotnie zasiadał na polskim tronie i dwukrotnie musiał go opuścić. ► str. 10

Inna strona samorządu

Podpatrzyliśmy garderobę Agnieszki Chylińskiej. Podejrzeliliśmy kulisy polsko-amerykańskiego spotkania. Podśledziliśmy debatę radnych o kogutach. Odkurzyliśmy: zwiastowanie pani skarbnik, remont u marszałka, powód spowiedzi radnego. ► str. 16

NA WSTĘPIE

Artur Boiński

DZIAŁAĆ PO ORGANICZNIKOWSKU

Piszemy w tym wydaniu obszernie o Szlaku Pracy Organicznej, który niedawno został przedstawiony w Wielkopolsce pod auspicjami samorządu województwa. Choć całe przedsięwzięcie jest na etapie, powiedzmy, raczkowania i zanim zacznie stawać poważne kroki, pewnie nieraz się potknie, warto mu kibicować. Bo chyba niewiele jest do zaprezentowania z historii regionu elementów, które tak mogą nas wyróżniać na tle innych części kraju, jak właśnie działalność organiczników i praca u podstaw. To wręcz synonim działania po wielkopolsku! To również świetny materiał na dobry produkt turystyczno-historyczno-edukacyjny. By takowym Szlak Pracy Organicznej rzeczywiście się stał, trzeba działać cierpliwie, dokładnie, konsekwentnie – po prostu: po organicznikowsku. ■

Jaki los absolwentów?

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu opublikował raport pt. „Absolwenci – rocznik 2021/2022”.

Jak co roku zbadano losy uczniów i studentów opuszczających szkoły ponadpodstawowe oraz uczelnie. Dane pochodzą m.in. z systemu informacji oświatowej (ministerstwa) i szkół wyższych, a zestawiono je z liczbą bezrobotnych absolwentów, zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy.

W Wielkopolsce rok szkolny 2021/2022 ukończyły w szkołach ponadpodstawowych 44.834 osoby, a do ewidencji PUP trafiło 2391 z nich. Największy wzrost bezrobotnych absolwentów odnotowano po ukończeniu szkół branżowych – 717 osób i techników – 133 osoby. Duże trudności ze znalezie-

niem pracy mieli uczniowie po kierunkach: fryzjer, sprzedawca, mechanik pojazdów samochodowych, kucharz, technik ekonomista.

Z kolei absolwentów uczelni było u nas 28.235. W PUP zarejestrowano 294 z nich, a najwięcej (27 osób) było po kierunku pedagogika.

– Wybór kierunku kształcenia w znacznym stopniu warunkuje przyszłość zawodową i ma zasadniczy wpływ na uzyskanie oczekiwanej, satysfakcjonującej pracy. Oznacza to, że decyzja związana z planowaniem ścieżki edukacyjno-zawodowej powinna być przemyślana i oparta o miarodajne, obiektywne dane – zachęca do lektury raportu (dostępnego na stronie wuppozn.praca.gov.pl) wicemarszałek Wojciech Jankowiak. RAK

POJECHALI Z SAMORZĄDEM

Jubileuszowy 80. Tour de Pologne zagościł w Wielkopolsce. Kolarze rozpoczęli zmagania 29 lipca od etapu wokół Poznania, a dzień później ścigali się na trasie z Leszna do Karpacza. Samorząd województwa wsparł organizację wydarzenia kwotą 350 tys. zł. – Partycypując w tym przedsięwzięciu, uznaliśmy, że to świetna reklama Wielkopolski. Jeśli w ubiegłym roku liczba widzów wydarzenia wyniosła cztery miliony, daje to bez wątpienia promocyjny walor dla całego regionu. Myślę, że obrazy i zdjęcia z rywalizacji kolarskiej będą zachęcać do odwiedzania naszego województwa – tłumaczył marszałek Marek Woźniak (na zdjęciu podczas spotkania zapowiadającego wyścig z jego dyrektorem Czesławem Langiem). ABO

Hybryda na torach

8 sierpnia pierwsi pasażerowie wsiedli do pociągu „impuls 2”.

Pojazdy spalinowe o symbolu 36WEhd („impulsy”) kupiono dla Kolei Wielkopolskich w latach 2020-2022. Od początku zakładano, że będą wyposażone w dwusystemowy napęd hybrydowy. Umożliwia on jazdę zarówno pod trakcją elektryczną, jak i (dzięki silnikowi spalinowemu) na trasach niezelektryfikowanych.

8 sierpnia na Dworcu Letnim w Poznaniu zaprezentowano pierwszy z nich, a do końca 2023 r. wszystkie „impulsy” przejdą podobną modyfikację.

Przypomnijmy, że Wielkopolska posiada 6 takich pociągów. W ramach pierwszego unijnego projektu kupiono 4 pojazdy. Następne 2 składy (dłuższe, trójczłonowe) także w dużej części sfinansowała UE, ale w tym projekcie zapisano też wspomnianą modyfikację „impulsów” i wyposażenie ich w urządzenia umożliwiające zasilanie pojazdów z sieci trakcyjnej.

Wartość tych prac sięga łącznie 15,2 mln zł, ale niemal 10 mln zł to wsparcie z WRPO 2014+. Dodajmy jeszcze, że całkowita wartość

Hybrydowy „impuls 2” zaprezentował dziennikarzom wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

zakup 6 pojazdów i przygotowania ich do obsługi połączeń w trakcji elektrycznej wyniosła niemal 158 mln zł, a kwota dofinansowana z UE przekracza 108 mln zł.

– Nowatorski „impuls 2” to pierwszy polski pojazd szynowy, który posiada zarówno napęd elektryczny, jak i spalinowy. Zastosowa-

nie innowacyjnej technologii sprawia, że funkcjonalność i zakres zastosowania pojazdu znacznie wzrasta. W zależności od potrzeb, pojazdy hybrydowe będą mogły obsługiwać wszystkie 17 odcinków linii, po których kursują nasze pociągi – podkreśla wicemarszałek Wojciech Jankowiak.

– To pojazdy uniwersalne, mogą jeździć na każdej trasie i taka elastyczność, np. w sytuacji kryzysowej na torach, jest nie do przecenienia – potwierdza Marek Nitkowski, prezes Kolei Wielkopolskich.

Pociągi pojadą maksymalnie 160 km/h (z wykorzystaniem prądu) i 120 km/h (z silnikiem diesla). RAK

Pamięć o rocznicach

Wielkopolanie upamiętnili powstańców warszawskich i ofiary rzezi wołyńskiej.

11 i 12 lipca 1943 r. UPA przeprowadziła skoordynowany atak na polskich mieszkańców z blisko 150 miejscowości na Wołyniu. Było to apogeum prześladowań żyjących tam Polaków. Zginęło około 100 tys. osób.

11 lipca w Poznaniu upamiętniono ofiary tamtej zbrodni. W krągankach klasztoru oo. Dominikanów delegacje złożyły kwiaty pod tablicą, która stała się centralnym punktem ceremonii. Samorząd regionu reprezentował sekretarz województwa Tomasz Grudziak.

Z kolei 1 sierpnia wicemarszałek Wojciech Jankowiak oraz wiceprzewodniczący sejmiku Marek Gola złożyli kwiaty przed pomnikiem Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej w Poznaniu. Tego dnia Wielkopolanie uczcili bowiem 79. rocznicę wybuchu powstania warszawskiego.

O godz. 17 zawyły syreny, minutą ciszy uczczono pamięć poległych, a wcześniej odprawiono też mszę św. w intencji poległych. RAK

Węzeł prawie gotowy

Podróżujący w tej części aglomeracji poznańskiej już odczuwają korzyści z wykańczanego jeszcze węzła komunikacyjnego na granicy Poznania i Plewisk.

Trwają ostatnie prace wykończeniowe na budowanym, dzięki wsparciu z WRPO 2014+, węźle kolejowo-drogowym i przesiadkowym na granicy Poznania i Plewisk.

To inwestycja bardzo oczekiwana przez podróżujących w tej części aglomeracji poznańskiej. Z jednej strony zakończy długi dotąd czas oczekiwania kierowców na przejeździe kolejowym w ramach ruchliwej linii Warszawa – Berlin, a z drugiej – da większe możliwości wygodnych przesiadek i skorzystania z transportu zbiorowego.

Na węźle prowadzone są ostatnie roboty budowlane, do jesieni potrważą prace wy-

kończeniowe, ale już dziś inwestycja wygląda efektownie.

Pod koniec lipca miejsce budowy odwiedzili władze samorządów mających swój udział w tej inwestycji: województwa, powiatu poznańskiego oraz miasta Poznania i gminy Komorniki.

– Powstanie węzła przesiadkowego pozwoli pasażerom na wygodne przesiadki dzięki połączeniu różnych środków transportu: pociągu, autobusu, samochodu czy roweru. Cieszę się, że wzrośnie rola przystanku kolejowego w tym miejscu, bo od wielu lat inwestujemy w kolej poważne środki – mówił podczas tej wizyty marszałek Marek Woźniak. – Bardzo mi za-

leżało, aby ten projekt został zrealizowany, ponieważ pozwoli on także usunąć „wąskie gardło” na wjeździe do miasta Poznania od strony Plewisk.

Budowa kosztowała ponad 100 mln zł, z czego prawie 70 mln zł przyznał samorząd województwa w ramach środków unijnych z WRPO 2014+.

Głównym elementem inwestycji było zbudowanie tunelu pod torami kolejowymi. Powstały też nowe drogi dojazdowe, ścieżki rowerowe, chodniki, parking P+R, pętla autobusowa, specjalny zbiornik retencyjny, poczekalnia, windy, kładka pieszo-rowerowa nad ul. Grunwaldzką. ABO

Święto wraca po pandemii

Wielkopolskie dożynki regionalne odbędą się w ostatnią niedzielę sierpnia w Pleszewie.

Rolnictwo stanowi od lat jedną z najważniejszych gałęzi wielkopolskiej gospodarki. Nic dziwnego zatem, że samorząd województwa przykładą do tej dziedziny ogromną wagę, a jednym z tego przejawów jest organizacja regionalnego święta plonów.

Jak przypomina marszałek Marek Woźniak, ta tradycyjna forma podziękowania rolnikom za ich całoroczny trud w wymiarze ogólnowojewódzkim wraca po kilkuletniej pandemicznej przerwie.

O tym, kiedy i gdzie odbędzie się tegoroczne wielkopolskie święto plonów, poinformowano podczas konferencji zorganizowanej 24 lipca w pleszewskiej Zajeźdni Kultury. Wzięli w niej udział marszałek Marek Woźniak, wicemarszałek Krzysztof Grabowski, dziekan dekanatu pleszewskiego ks. Rafał Mielcarek, starosta pleszewski Maciej Wasielewski oraz Arkadiusz Ptak – burmistrz Pleszewa. To właśnie w tym mieście 27 sierpnia odbędą się XXII Wojewódzko-Diecezjalne Dożynki Wielkopolskie.

O wyborze miejsca regionalnego święta plonów poinformowali m.in. wicemarszałek Krzysztof Grabowski, marszałek Marek Woźniak i starosta pleszewski Maciej Wasielewski.

– Pleszew został wybrany z wielu powodów, m.in. dlatego, że jest to miasto, które się pięknie rozwija w ostatnich latach – tłumaczył Marek Woźniak. – To miejsce, na które trzeba zwrócić uwagę wszystkich Wielkopolan. Ośrodkowi miejskiemu towarzyszy obszar rolniczy, z tradycjami i osiągnięciami, z nowoczesnością i wykorzystaniem szans, które dają środki unijne. Myślę, że starostowie dożynek są takimi dobrymi

przykładami wielkopolskich gospodarzy.

Wspomniane zaszczytne funkcje będą pełnił Joanna Szymczak i Lucjan Kempniński. Starością dożynek mieszka w Sulęcinie, od 15 lat prowadzi z mężem Mirosławem ponad 45-hektarowe gospodarstwo. Starosta dożynek pochodzi z Taczanowa Pierwszego, tam od 37 lat z żoną Anną rozwija rodzinne gospodarstwo rolne, które obejmuje obecnie 56 hektarów.

Starostami dożynek są zawsze miejscowi, wyróżniający się gospodarze. W tym roku będą to Joanna Szymczak z Sulęcina i Lucjan Kempniński z Taczanowa Pierwszego.

Co dokładnie będzie się działo 27 sierpnia?

– Dziękczynienie za plony rozpocznie się od otwarcia wystawy rolniczej o godzinie 12 na Stadionie Miejskim w Pleszewie. Wystawa będzie zorganizowana na terenach przyległych do miejsca uroczystości. Na tej ekspozycji będziemy chcieli zaprezentować w pigułce dorobek wielkopolskich rolników – poinformował wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

O godzinie 13 rozpocznie się uroczysta msza święta pod przewodnictwem biskupa kaliskiego Damiana Bryła. Po modlitwie będzie można obserwować tradycyjne obrzędy dożynkowe.

Później uczestników święta czeka już tylko dobra zabawa, której zwieńczeniem będzie, zaplanowany na godzinę 20.30 na terenie Centrum Kształcenia i Wychowania OHP, występ Beaty Koziardak z zespołem Bajm. ABO

Żeby zniwa były bezpieczne

W czasie żniw dochodzi do wielu wypadków rolniczych, których skutkiem może być kalectwo czy nawet śmierć. Warto o tym pamiętać i zachować ostrożność.

– Lato to dla rolników okres prac związanych ze żniwami, które stanowią zwieńczenie ciężkiej, całorocznej pracy – zwraca uwagę wicemarszałek Krzysztof Grabowski. I apeluje: – Mając na uwadze zagrożenia występujące podczas prac polowych, zwracam się do państwa o zachowanie rozwagi, a także o przestrzeganie wymogów bezpiecznej pracy oraz stosowanie zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym.

Co zrobić, by nie pogarszać niekorzystnych statystyk dotyczących wypadków na wsi w okresie letnim?

Ważne jest korzystanie z tylko w pełni sprawnych maszyn i urządzeń w gospodarstwie. W tym czasie wszyscy powinniśmy zachować szczególną czujność podczas włączania się do ruchu drogowego na terenach wiejskich. Pamiętać należy także o dzieciach, które w okresie żniw mają wakacje, a często nie zdają sobie sprawy z niebezpieczeństw w gospodarstwie. ABO

22. Wojewódzko-Diecezjalne Dożynki Wielkopolskie

PLESZEW 27/08/2023

Drodzy Wielkopolscy Rolnicy, Drodzy Wielkopolanie!

Zbliża się ostatnia niedziela sierpnia. Tradycyjnie - tego dnia - chcemy, by pięknej, polskiej tradycji stało się zadość.

Zapraszam do wspólnego świętowania zakończenia żniw. Niech nasze tegoroczne Święto Plonów będzie okazją do wyrażenia wdzięczności Bogu i wszystkim pracującym na roli, którzy swoje życie związali z troską o ziemię, jej owoce i o to, by chleba naszego powszedniego nie zabrakło na wielkopolskich stołach.

Kunsztownie wykonane wieńce dożynkowe, urokliwe obrzędy, a także smak regionalnych przysmaków - to zaledwie część atrakcji, jakie na Państwa czekają.

Zapraszam na 22. Wojewódzko-Diecezjalne Dożynki Wielkopolskie do Pleszewa!

Marek Woźniak
Marszałek Województwa Wielkopolskiego

PROGRAM UROCZYSTOŚCI

Stadion Miejski, Aleje Wojska Polskiego

12.00
Otwarcie Wystawy Rolniczej

13.00
Msza Święta pod przewodnictwem JE bp. Damiana Bryła, Biskupa Kaliskiego po Mszy Świętej uroczysty OBRZĘD DOŻYNKOWY w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca „ŁANY” Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

16.30
Program artystyczny

Centrum Kształcenia i Wychowania OHP, Aleje Wojska Polskiego 21

20.30
Koncert Zespołu **BAJM**

ORGANIZATORZY

WIELKOPOLSKA

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Diecezja Kaliska

POWIAT
PLESZEWSKI

kompleksowy
Pleszew

SEJMIKOWE PYTANIA

PRZEDSTAWIAMY TEMATY, KTÓRE RADNI PORUSZALI W INTERPELACJACH I ZAPYTANIACH PODCZAS LV SESJI SEJMIKU ORAZ W OKRESIE MIĘDZYSESYJNYM.

Zofia Szalczyk (PSL) zgłosiła zapytanie dotyczące sytuacji związanej z brakiem w Lesznie punktu informacyjnego funduszy europejskich w obecnej perspektywie finansowej UE, wskazując na potrzebę zachowania równego dostępu do wiedzy na powyższy temat mieszkańców różnych części województwa.

Andrzej Pichet (PO) interpelował na temat pojawiających się problemów interpretacji zapisów uchwały sejmiku dotyczącej Parku Krajobrazowego Dolina Baryczy, związanych z traktowaniem stawów rybackich jak jezior przy wydawaniu pozwoleń na budowę nowych obiektów w pobliżu linii brzegowej.

Tatiana Sokołowska (PO) złożyła interpelację dotyczącą problemu marnowania żywności. Wniosła o przekazanie informacji na temat podejmowanych i planowanych przez województwo działań mających zapobiegać temu niekorzystnemu zjawisku w naszym regionie.

Marek Sowa (PiS) interpelował w sprawie wakacyjnych tras pociągów do miejscowości wypoczynkowych uruchamianych przez Koleje Wielkopolskie. Wskazując na przykłady połączeń obsługiwanych przez innych przewoźników, pytał o podjęcie takich sezonowych inicjatyw przez samorządową spółkę.

Mirosława Rutkowska-Krupka (PO), nawiązując do kwestii braku punktu informacyjnego funduszy europejskich w Lesznie, przypomniała, że problem ten był podejmowany tak podczas obrad stosownych komisji, jak i w formie stanowiska sejmiku, na które dotąd nie wpłynęła żadna odpowiedź ze strony właściwego ministerstwa.

Łucja Zielińska (PiS) w swoim zapytaniu wniosła o przekazanie informacji na temat nowych odsłon programów „Cyfowa szkoła” i „Czas zawodowców”, prowadzonych przez województwo, a finansowanych ze środków unijnych.

Ewa Panowicz (PO) złożyła interpelację w sprawie finansowania przez województwo „punktu profilaktyki intymnej 24 h”, czyli bezpłatnych, całodobowych, czynnych każdego dnia tygodnia gabinetów ginekologicznych dla mieszkanki Leszna, Rawicza i Kościana.

Adam Bogrycewicz (PiS) wystosował zapytanie o dofinansowanie z programów rządowych udzielone Samorządowi Województwa Wielkopolskiego w latach 2007-2023, prosząc o wykaz zadań inwestycyjnych i remontowych zrealizowanych za pomocą takich funduszy w poszczególnych latach.

Zofia Itman (PiS) zgłosiła ponowne zapytanie w sprawie remontu DW 270 na odcinku Koło – Czołowo – Wrząca Wielka, wskazując konkretne miejsca i zakres prac, które wymagają podjęcia najpilniejszej interwencji. ABO

Wsparcie gmin i powiatów

Województwo pomaga samorządom inwestować m.in. w drogi, kulturę, sport, ekologię, politykę społeczną.

Podczas sesji sejmiku, która odbyła się 17 lipca, radni podjęli szereg uchwał, pozwalających na przekazanie pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego z Wielkopolski. Po raz kolejny z kasy województwa do gmin i powiatów popłyną pieniądze, które umożliwią realizację lokalnych inicjatyw w wielu dziedzinach.

Sejmik już po raz drugi w tym roku wskazał beneficjentów, którzy otrzymają dofinansowanie na prace przy drogach dojazdowych do pól. – Wsparcie w ramach prac związanych z ochroną, rekultywacją i poprawą jakości gruntów rolnych, realizowane przez samorząd województwa, umożliwi gminom modernizację sieci lokalnych dróg, z których codziennie korzystają mieszkańcy i rolnicy – wskazuje wicemarszałek Krzysztof Grabowski. W ramach obecnego rozdania 121 wielkopolskich gmin podzieli się niebagatelną kwotą ponad 21 mln zł (w pierwszej transzy rozdzielono niewiele mniej, bo 19 mln zł).

Z kolei do 15 JST z regionu trafi prawie 1,5 mln zł w ramach kolejnej odsłony wojewódzkiego programu „Deszczówka”. Przypomnijmy, że chodzi w nim o inwestycje, które pomogą retencjonować wody opadowe

Obraujący w lipcu sejmikowi radni zadecydowali o przyznaniu wielkopolskim gminom i powiatom kilkudziesięciu milionów złotych.

z dachów obiektów użyteczności publicznej i wykorzystywać je do nawadniania terenów zielonych. Natomiast Chodzież, Czarniejewo i Wyrzysk to kolejni beneficjenci innego samorządowego programu – „Wielkopolskie Jadalnie”. W tych miejscowościach powstaną specjalne punkty wymiany żywności, które pozwolą zmniejszyć skalę jej marnotrawienia, a przy okazji pomóc potrzebującym.

Radni rozdzielili również prawie 750 tys. zł w ramach programu „Kulisy kultury”, dzięki czemu możliwe będą prace inwestycyjne i remontowe w dziesięciu lokalnych

bibliotekach i domach kultury. Kolejne przydzielone pieniądze nie są przeznaczone na inwestycje, ale też dotyczą wsparcia przez województwo lokalnych społeczności. Dzięki tegorocznej edycji programu „Kultura w drodze”, na którą środki sejmik również podzielił podczas lipcowej sesji, w ośmiu wielkopolskich miejscowościach zaprezentują się marszałkowskie instytucje: Opera, orkiestra „Amadeus” i kaliski teatr.

Sejmik wyraził także zgodę na zawarcie kolejnych umów z beneficjentami programu „Szatnia na medal” – 1,5 mln zł w ramach tej inicjatywy samorządu wo-

jewództwa zostanie przekazane do 17 gmin. Następnie zatwierdzone w lipcu kilkusetmilionowe dotacje dotyczą inwestycji w obiekty lekkoatletyczne (3 JST) oraz w zakresie infrastruktury turystycznej (7 JST), a także poprawy bezpieczeństwa osób wypoczywających nad wodą.

Dwie wielkopolskie gminy otrzymają natomiast wsparcie na realizację programów pilotowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Podpoznańskie Dopiewo stworzy dzięki temu Wielkopolski Klub Rodzinny, a Jarocin uruchomi tzw. mieszkanie wspomagane dla osób ze spektrum autyzmu. ABO

Poinformują o eurofunduszach

W trzech wielkopolskich miastach, obok Poznania, funkcjonować będą miejsca, w których dowiemy się o możliwościach uzyskania unijnych dotacji w nowej perspektywie finansowej UE.

Podczas lipcowej sesji sejmik podjął uchwałę w sprawie określenia trybu postępowania o udzielenie dotacji na prowadzenie lokalnych punktów informacyjnych funduszy europejskich w Kaliszu, Koninie i Pile w latach 2023-2025. Ustalono, że nabór odbędzie się w formie konkursu, którego regulamin stanowi załącznik do przyjętej uchwały.

Funkcjonowanie punktów jest finansowane ze środków unijnych, w ramach tzw. pomocy technicznej. W myśl umowy, zawartej przez marszałka z ministrem funduszy i polityki regionalnej, przy UMWW w Poznaniu prowadzony będzie, jak dotąd, główny punkt informacyjny,

Komisje opiniowały projekt podczas obrad w sali sesyjnej.

a trzy lokalne mają funkcjonować w wymienionych wyżej miastach.

Jeszcze w ostatnim momencie wprowadzano zmiany do projektu (które na bieżąco opiniowały, obradujące w sali sesyjnej przed rozpoczęciem obrad sejmiku, odpowiednie komisje), które wynikały z bieżących uzgodnień z ministerstwem. Chodziło o możliwość udziału (finalnie dopuszczoną) w konkursie spółek samorządu województwa, które we wcześniej-

szych latach już prowadziły tego typu punkty informacyjne.

Nierozstrzygnięta pozostała kwestia braku PIFE w Lesznie. We wcześniejszych latach taki punkt tam funkcjonował, jednak teraz ministerstwo nie uwzględniło jego utworzenia. Mimo różnych zabiegów, w tym specjalnego stanowiska sejmiku przyjętego na czerwcowej sesji, na razie administracja rządowa nie zmieniała podejścia do tej kwestii. ABO

Dla uczniów z Rumunii

Podczas lipcowego posiedzenia Komisji Edukacji i Nauki radni zapoznali się z przygotowanymi przez Departament Edukacji i Nauki UMWW podręcznikami oraz przyborami szkolnymi, które trafią do polskich dzieci w Rumunii.

Ponadto, jak poinformował przewodniczący komisji Filip Kaczmarek, na jego wniosek zarząd województwa przyznał odznakę honorową „Za zasługi dla województwa wielkopolskiego” Zbigniewowi Kowalskiemu – inicjatorowi i organizatorowi Międzynarodowego Festiwalu Folkloru „Bukowińskie Spotkania”.

Obie te inicjatywy to pokłosie kwietniowego wyjazdu studyjnego komisji do Rumunii. Wówczas radni odwiedzili m.in. placówki edukacyjne mające polskich patronów: Szkołę im. Henryka Sienkiewicza w Nowym Sokołcu oraz Szkołę im. Krystyny Bochenek w Pojana Micului. ABO

Więcej dla sportowców

Sejmik ustalił nowe stawki marszałkowskich stypendiów dla najlepszych wielkopolskich zawodników.

Procedowana podczas lipcowej sesji uchwała nie wzbudziła wśród radnych żadnych kontrowersji i została podjęta jednogłośnie.

Uchwałę w sprawie szczegółowych zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych przyjęli radni podczas lipcowej sesji sejmiku.

Samorząd województwa od lat wspomaga najlepszych zawodników z regionu, jednak od dłuższego czasu nie zmieniano wysokości stawek udzielanego wsparcia. Teraz postanowiono to skorygować. Miesięczne stypendium dla najlepszych młodzieżowych sportowców wzrośnie z 400-600 zł do 800-1200 zł (różni-

ce zależą głównie od wyniku osiągniętego przez stypendystę w rywalizacji na międzynarodowych imprezach mistrzowskich).

Z kolei zawodnicy z uzyskaną kwalifikacją olimpijską zamiast 3000 zł jak dotąd, dostaną co miesiąc 5000 zł. Wsparcie dla paraolimpijczyków wzrośnie z 1500 zł do 2500 zł. Warto zaznaczyć, że olimpijczycy z wielkopolskich klubów, którzy na igrzyskach zajmą odpowiednie wysokie miejsca (od I do VIII) mogą liczyć na podobne wsparcie finansowe woje-

wództwa także w okresie po-olimpijskim.

Jak podkreślono w uzasadnieniu do uchwały, samorząd chce pomagać uzdolnionym zawodnikom z regionu, „znając za sporty o szczególnym znaczeniu dla województwa dyscypliny objęte programem igrzysk olimpijskich, igrzysk paraolimpijskich oraz igrzysk głuchych, wychodząc naprzeciw potrzebie wspierania sportowców, celem tworzenia im najdogodniejszych warunków do osiągania wysokich wyników”.

– Takie indywidualne stypendium jest wyrazem uznania dla osiągnięć sportowców. To także nasza cegiełka w wykształceniu zawodników. Jak wiemy, ten proces staje się coraz bardziej kosztowny – tłumaczył marszałek Marek Woźniak, wręczając pod koniec ubiegłego roku stypendia 75 młodym wielkopolskim sportowcom.

Warto zaznaczyć, że przez ponad dwie dekady z tej formy wsparcia samorządu województwa skorzystało już niemal 1200 zawodników z naszego regionu. ABO

KOMISJE RUSZYŁY „W TEREN”

Aż trzy sejmikowe komisje odbyły swoje posiedzenia 11 lipca poza murami urzędu. Komisja Kultury została podjęta przez maistrę Agnieszkę Duczmal w siedzibie Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia „Amadeus”. Radni mogli przyrzeć się z bliska działalności tej instytucji kultury, prowadzonej od kilku lat przez samorząd województwa i współfinansowanej przez Polskie Radio S.A. Wizyta w Centrum Szyfrów Enigma była z kolei elementem posiedzenia Komisji Kultury Fizycznej i Turystyki. Prowadzona przez miasto Poznań placówka powstała m.in. dzięki dotacji z WRPO 2014-2020 od samorządu województwa. Jest laureatem regionalnego etapu konkursu na najlepszy produkt turystyczny POT. Do Centrum Edukacji Przyrodniczej w Łądzie nad Wartą pojechała natomiast Komisja Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Radni obejrzyli wnętrza placówki funkcjonującej w strukturze podległego samorządowi województwa Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Wielkopolskiego, a także zapoznali się z programem odtwarzania nadwarciańskiej populacji ryby.

Co słyhać w spółkach?

Sejmik przyjął informację o sytuacji spółek prawa handlowego z udziałem województwa wielkopolskiego w 2022 roku.

Województwo posiada akcje lub udziały w 14 tego typu podmiotach. W zdecydowanej większości są to spółki działające w jednym z trzech obszarów: zdrowie, transport, rynek finansowy. Dodatkowo od kilku lat województwo posiada też niewielkie udziały w Międzynarodowych Targach Poznańskich. To one zanotowały za miniony rok największą (około 8 mln zł) stratę spośród omawianych spółek. W sumie „na minusie” omawiany okres zakończyły cztery podmioty.

Nim wspomniana informacja trafiła na lipcową sesję sejmiku, była przedmiotem obrad kilku komisji, m.in. rewizyjnej i gospodarki. Podczas dyskusji radni dopytywali o szczegóły dotyczące wybranych spółek, o okoliczności, które miały istotny wpływ na ich wyniki finansowe, o perspektywy ich rozwoju w kolejnych miesiącach, a także o pomysły na zapobieżenie niekorzystnym tendencjom obserwowanym w niektórych branżach. ABO

ZARZĄD ODPOWIADA

PRZEDSTAWIAMY WYCIĄG Z ODPOWIEDZI UDZIELONYCH NA WCZEŚNIEJSZE INTERPELACJE I ZAPYTANIA RADNYCH.

Wicemarszałek Krzysztof Grabowski

– poinformował Zofię Itman, że na terenie Konina znajduje się kilka nieruchomości stanowiących własność województwa, które nie są obecnie przeznaczone do sprzedaży, gdyż są wykorzystywane przez wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne do realizacji zadań statutowych. Przypomniał, że nieruchomości położona przy ul. Wyszyńskiego w Koninie została przeznaczona do sprzedaży przez zarząd województwa w drodze przetargu, z uwagi na zgłoszenie jej zbędności dla realizacji zadań statutowych przez Wojewódzki Szpital Zespolony w Koninie, a uzyskana cena była znacznie wyższa od wywoławczej. Stwierdził, że zbycie działki można nazwać niegospodarnością, jest zatem nadużyciem.

Członek zarządu województwa Paulina Stochniałek

– odpowiadając Łukaszowi Grabowskiemu, poinformowała o szczegółowym harmonogramie działań, podjętych przez Departament Zdrowia UMWW we współpracy z Biurem Prawnym UMWW, mających na celu realizację zalecenia pokontrolnego marszałka województwa dotyczącego przeprowadzenia postępowania administracyjnego wobec Polskiego Instytutu Badań i Innowacji. Jego celem miało być określenie wysokości wartości dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu województwa i wskazanie powodu wydatkowania przyznanych środków niezgodnie z przeznaczeniem lub w nadmiernej wysokości. Ponadto udostępniła radnemu kopię wydanej decyzji administracyjnej oraz poinformowała o toczącym się w tej sprawie postępowaniu przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym.

Członek zarządu województwa Jacek Bogusławski

– odnosząc się do interpelacji Filipa Kaczmarka, wskazał, że zgodnie z regulaminem członkiem Panelu Liderów Samorządowych Wielkopolskiej Platformy Wodorowej może zostać organ wykonawczy samorządu terytorialnego reprezentowany przez jednego przedstawiciela. Wymienił powody, dla których nie rekomenduje zmiany regulaminu w tym zakresie, a także zmiany nazwy wspomnianego panelu. Jednocześnie podkreślił, że radni jako obywatele zainteresowani rozwojem zeroemisyjnych rozwiązań wodorowych mogą zgłaszać swoje kandydatury do Panelu Obywatelskiego WPW, w którym działa już trzech radnych różnych szczebli samorządu terytorialnego.

Dyrektor Departamentu Kultury UMWW Włodzimierz Mazurkiewicz

– odpowiadając w imieniu marszałka województwa na interpelację Marka Sowy w sprawie uwzględnienia w projekcie nowej siedziby Muzeum Okręgowego w Lesznie piwnic spełniających wymogi schronu, przedstawił uzyskane od dyrektorki tej placówki informacje na temat braku możliwości realizacji powyższej propozycji ze względu na kolizję funkcji muzealnych magazynów z funkcją schronu, który miałby służyć pracownikom i miejscowej ludności.

Dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej UMWW Grzegorz Potrzebowski

– z upoważnienia marszałka odpowiedział na interpelację Marka Goli dotyczącą dofinansowania zadania inwestycyjnego Miejskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Kole „budowa systemu archiwizacji i monitorowania sieci wodociągowej zarządzanej przez spółkę”. Przekazał informację o warunkach, jakimi obwarowana jest realizacja projektów dotyczących działania 2.7. „Rozwój zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej”.

Zastępca dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej UMWW Joanna Niewiadomska-Wielgus

– odpisała z upoważnienia marszałka Adamowi Bogrycewiczowi w sprawie zrealizowanego przez gminę Trzcianka w ramach WRPO 2014-2020 projektu pt. „Budowa drogi dla rowerów ze Smolarni do Trzcianki”. Wskazała, że okres trwałości projektu wynosi 5 lat, licząc od 12 maja 2021 r., a do jej zapewnienia zobowiązany jest beneficjent. Zarząd województwa, działający jako instytucja zarządzająca WRPO 2014-2020, ustalił – na podstawie przedłożonych przez beneficjenta wyjaśnień oraz dokumentacji fotograficznej – że droga rowerowa ze Smolarni do Trzcianki jest w dobrym stanie technicznym, wynikającym z bieżącej eksploatacji, z wykoszonymi pobocznymi i jest przejezdna. ABO

Radni Województwa Wielkopolskiego VI kadencji

Przemysław Ajchler, lat 39,
Międzychód, 9754 głosy
w okręgu nr 2.
Wybrany z listy KO.

Leszek Bierła, lat 60,
Pleszew, 12.084 głosy
w okręgu nr 5.
Wybrany z listy PiS.

Krzysztof Błaszczyk,
lat 59, Obra, 9001 głosów
w okręgu nr 6.
Wybrany z listy PiS.

Adam Bogrycewicz,
lat 26, Piła, 25.510 głosów
w okręgu nr 2.
Wybrany z listy PiS.

Czesław Cieślak, lat 72,
Koło, 11.379 głosów
w okręgu nr 4.
Wybrany z listy PSL.

Adam Cukier, lat 67,
Stara Tuchorza, 4426
głosów w okręgu nr 6.
Wybrany z listy SLD.

Zbigniew Czerwiński,
lat 57, Poznań, 29.451
głosów w okręgu nr 1.
Wybrany z listy PiS.

Marta Dzikowska, lat 36,
Tarnowo Podgórne,
17.832 głosy w okręgu nr 3.
Wybrana z listy KO.

Witosław Gibasiewicz,
lat 52, Ostrów Wielkopolski,
3614 głosów w okręgu nr 5.
Wybrany z listy PiS.

Marek Gola, lat 48,
Zaniemyśl, 31.449 głosów
w okręgu nr 3.
Wybrany z listy KO.

Krzysztof Grabowski,
lat 45, Kuźnica, 21.429
głosów w okręgu nr 5.
Wybrany z listy PSL.

Łukasz Grabowski, lat 32,
Małachowo Złych Miejsc,
7557 głosów w okręgu nr 3.
Wybrany z listy PiS.

Agnieszka Grzechowiak,
lat 47, Wągrowiec, 1788
głosów w okręgu nr 2.
Wybrana z listy SLD.

Jan Grzesiek, lat 60,
Golina, 10.673 głosy
w okręgu nr 5.
Wybrany z listy PSL.

Zofia Itman, lat 64,
Konin, 20.923 głosy
w okręgu nr 4.
Wybrana z listy PiS.

Wojciech Jankowiak,
lat 62, Skórzewo, 13.463
głosy w okręgu nr 3.
Wybrany z listy PSL.

Filip Kaczmarek,
lat 51, Poznań,
4666 głosów w okręgu nr 1.
Wybrany z listy KO.

Krystyna Kubicka-Sztul,
lat 65, Środa Wielkopolska,
1953 głosy w okręgu nr 3.
Wybrana z listy SLD.

Jerzy Lechnerowski,
lat 67, Kórnik, 10.452 głosy
w okręgu nr 3.
Wybrany z listy BS.

Jarosław Maciejewski,
lat 51, Rudna, 6634 głosy
w okręgu nr 2.
Wybrany z listy PSL.

Ryszard Napierała, lat 58,
Opalenica, 4468 głosów
w okręgu nr 6.
Wybrany z listy PSL.

Ewa Panowicz, lat 45,
Gronówko, 15.624 głosy
w okręgu nr 6.
Wybrana z listy KO.

Andrzej Pichet, lat 45,
Przygodzice, 3640 głosów
w okręgu nr 5.
Wybrany z listy KO.

Andrzej Plichta, lat 60,
Kalisz, 7812 głosów
w okręgu nr 5.
Wybrany z listy PiS.

Robert Popkowski,
lat 52, Konin, 11.302 głosy
w okręgu nr 4.
Wybrany z listy PiS.

Patrycja Przybylska,
lat 26, Skórzewo, 8479
głosów w okręgu nr 3.
Wybrana z listy KO.

**Mirosława Rutkowska-
Krupka**, lat 73, Piła,
21.061 głosów w okręgu nr 2.
Wybrana z listy KO.

Krzysztof Sobczak,
lat 55, Turek, 10.034 głosy
w okręgu nr 4.
Wybrany z listy PiS.

Tatiana Sokołowska,
lat 52, Poznań, 12.845
głosów w okręgu nr 1.
Wybrana z listy KO.

Marek Sowa, lat 66,
Leszno, 21.425 głosów
w okręgu nr 6.
Wybrany z listy PiS.

Paulina Stochniałek,
lat 42, Swarzędz, 4811
głosów w okręgu nr 1.
Wybrana z listy KO.

Małgorzata Stryjska,
lat 65, Poznań, 24.080
głosów w okręgu nr 3.
Wybrana z listy PiS.

Zofia Szalczyk, lat 69,
Poznań, 11.027 głosów
w okręgu nr 6.
Wybrana z listy PSL.

Henryk Szopiński,
lat 56, Zakrzewo,
9624 głosy w okręgu nr 2.
Wybrany z listy KO.

Henryk Szymański,
lat 70, Grodzisk Wielkopolski,
12.772 głosy w okręgu
nr 6. Wybrany z listy KO.

Małgorzata Waszak-Klepka,
lat 61, Poznań, 7382 głosy
w okręgu nr 4.
Wybrana z listy KO.

Marzena Wodzińska,
lat 47, Kalisz, 29.880
głosów w okręgu nr 5.
Wybrana z listy KO.

Marek Woźniak, lat 58,
Suchy Las, 58.004 głosy
w okręgu nr 1.
Wybrany z listy KO.

Łucja Zielińska, lat 61,
Piła, 8606 głosów
w okręgu nr 2.
Wybrana z listy PiS.

Spójność i demokracja

Europejscy samorządowcy z Komitetu Regionów debatowali w Brukseli.

Unijne finanse (zwłaszcza w kontekście ważnej dla nas polityki spójności), przestrzeganie zasad demokratycznych oraz kwestie rozszerzenia UE były głównymi tematami posiedzenia Europejskiego Komitetu Regionów. W spotkaniach, które odbyły się w dniach 4-6 lipca w Brukseli, uczestniczył marszałek Marek Woźniak.

Podczas poprzedzającego sesję posiedzenia prezydium EKR, z udziałem Younosa Omarjee, przewodniczącego europarlamentarnej Komisji Rozwoju Regionalnego, rozmawiano m.in. na temat przyszłości unijnej polityki spójności. Marek Woźniak zwrócił uwagę, że ta polityka „nie może być ofiarą zaspokojenia wszelkich ambicji w UE i musimy zaprzestać przekazywania jej środków na inne cele”. Wskazał też na konieczność decentralizacji zarządzania funduszami w tym obszarze oraz uproszczenia procedur. Zarówno marszałek, jak i przewodniczący komisji przywołali współfinansowaną z WRPO budowę Wielkopolskiego Centrum Pediatrii w Poznaniu, które Younosa Omarjee odwiedził kilka miesięcy temu. Podczas brukselskiej debaty nazwał ten projekt „esencją polityki spójności”.

W Brukseli członkowie prezydium Związku Województw RP przekazali prze-

Marek Woźniak i Tetiana Jehorowa-Lucenko podczas spotkania w Brukseli.

wodniczącemu EKR Vasco Alvesowi Cordeiro stanowisko polskich regionów w sprawie przyszłości polityki spójności. Wzywa ono do utrzymania jej roli jako głównej polityki inwestycyjnej Unii Europejskiej, zapewniającej impuls rozwojowy oraz

wsparcie dla transformacji regionów.

Sesję plenarną komitetu otworzyła debata na temat roli samorządów w obronie demokracji, z udziałem wiceprzewodniczącej Komisji Europejskiej Véry Jourovej, która podkreśliła m.in., że

unijne finansowanie nie jest bezwarunkowe; nie może być przekazywane tym, którzy nie respektują Karty Praw Podstawowych. Sama dyskusja toczyła się głównie w kontekście przyszłorocznych wyborów europejskich i ryzyka zewnętrznych wpływów na ich wynik.

Również podczas sesji europejscy samorządowcy pozytywnie ocenili propozycję zwiększenia unijnego budżetu, która uwzględniła nowy instrument finansowy na rzecz odbudowy i modernizacji Ukrainy. Temat naszych wschodnich sąsiadów pojawił się też podczas spotkań marszałka z Tetianą Jehorową-Lucenko, przewodniczącą Rady Obwodu Charkowskiego. Oboje wzięli udział m.in. w posiedzeniu Europejskiego Sojuszu Miast i Regionów na rzecz Odbudowy Ukrainy. ABO

Chorwacka wizyta

Delegacja żupanii vukovarsko-srijemskej odwiedziła Wielkopolskę w połowie lipca.

W dniach 11-14 lipca Wielkopolskę odwiedziła delegacja żupanii vukovarsko-srijemskej z żupanem Damirem Dekanićem na czele.

12 lipca w UMWW odbyło się spotkanie z marszałkiem Markiem Woźniakiem, który pogratulował Chorwatom rocznicy 10-lecia członkostwa w Unii Europejskiej i omówił z Damirem Dekanićem najważniejsze wyzwania dla Wielkopolski, żupanii vukovarsko-srijemskej i tej części Europy.

– Myślę o żupanii z troską. To region, który bez wątpienia jest dotknięty historią wojenną, którą miałem okazję poznać. To także piękne tereny i wyjątkowe zasoby. Rolnictwo z bogatymi glebami, zasobne lasy dębowe, Dunaj. Pozostaje tylko kwestia, by znaleźć klucz, który pozwoli w pełni ten kapitał wykorzystać – powiedział Marek Woźniak.

– Na Polskę spoglądaliśmy zawsze jak na brata. Wiele nas łączy. Mamy wspólne chrześ-

cijańskie korzenie. Patrząc na kraje Unii Europejskiej, staraliśmy się wzorować na Polsce, choć cały czas uczymy się na własnym przykładzie – mówił Damir Dekanić, odnosząc się do integracji Chorwacji z UE.

Chorwacka delegacja spotkała się też z Jackiem Bogusławskim z zarządu województwa. Na terenie MTP rozmawiano m.in. o potencjale gospodarczym obu regionów, o polityce wodorowej Wielkopolski, o możliwościach nawiązania ściślejszej współpracy między firmami.

W rozmowach z Chorwatami uczestniczyli ponadto: wicemarszałek Krzysztof Grabowski (sprawy rolnictwa i rozwoju wsi), wiceprzewodniczący sejmiku Jarosław Maciejewski (podczas wizyty w północnej Wielkopolsce), prezes ARR w Koninie Maciej Sytek (tematy transformacji energetycznej i polityki wodorowej) oraz prezes WFR Wojciech Marcinkiewicz (wsparcie dla biznesu i JST). RAK

WYRÓŻNIENIE DLA BYŁEGO PREMIERA

Przy okazji obrad Komitetu Regionów marszałek Marek Woźniak spotkał się w Brukseli także z Jerzym Buzkiem, posłem do Parlamentu Europejskiego, a w przeszłości przewodniczącym tego gremium i premierem w czasie reformy administracyjnej z 1998 r., w ramach której wprowadzono w Polsce samorządy województw. Spotkanie było okazją do wręczenia Jerzemu Buzkowi pamiątkowego medalu z okazji 25-lecia Samorządu Województwa Wielkopolskiego.

Zrób biznes w Izraelu

Spotkanie miało przybliżyć firmom możliwość ekspansji w Izraelu.

4 lipca odbyło się spotkanie online „Doing business in Israel”, organizowane przez Wielkopolski Fundusz Rozwoju.

Jackek Bogusławski z zarządu województwa przedstawił dane o handlu międzynarodowym z udziałem Izraela i potencjalnych perspektyw włączenia się w tę wymianę handlową wielkopolskich firm. Prezes WFR Wojciech Marcinkiewicz omówił instrumenty finansowe, które

WFR oferuje przedsiębiorcom planującym ekspansję na rynki zagraniczne, a Mateusz Kamer z PAIH w Tel Awiwie zarysował specyfikę rynku izraelskiego, najbardziej obiecujące dla polskich producentów sektory, największe wyzwania.

Ponadto Danielle Rubinstein z Izraelskiej Federacji Izb Gospodarczych omówiła działalność swojej instytucji na rzecz kojarzenia przedsiębiorców izraelskich z zagranicznymi partnerami. RAK

Czy warto pracować w sieci PURPLE?

Przedstawiciele Wielkopolski uczestniczyli w kolejnym spotkaniu w ramach sieci PURPLE. Czy w przyszłości region nadal będzie brał udział w pracach tego unijnego gremium?

Z udziałem reprezentantów naszego województwa, na czele z wicemarszałkiem Wojciechem Jankowiakiem, odbyło się 36. zgromadzenie ogólne Europejskiej Platformy Regionów Podmiejskich PURPLE. Obrady zorganizowano w dniach 2-3 lipca we Frankfurcie nad Menem.

– Rozmowy dotyczyły między innymi możliwości pozyskania funduszy europejskich w programach unijnych na rzecz obszarów podmiejskich, oczywiście z uwzględnieniem naszego województwa. Podkreślono znaczne wysiłki grup roboczej i lobbingowej w ramach sieci PURPLE, w których to aktywnie działają Wielkopolskie Biuro Planowania Prze-

Uczestnicy frankfurckiego zgromadzenia PURPLE.

strzennego w Poznaniu oraz Biuro Informacyjne Województwa Wielkopolskiego w Brukseli – relacjonował Wojciech Jankowiak.

Uczestnicy obrad poruszyli też kwestię konieczności zmiany statutu PURPLE, co wynika z nowych uregulowań obowiązujących w systemie prawnym Królestwa Belgii. Związaną z powyższym faktem stosowną uchwałę przy-

jął również w lipcu sejmik. Podczas prac nad jej projektem – zarówno na sesji, jak i w trakcie wcześniejszych posiedzeń odpowiednich komisji – wywiązała się dyskusja nad tym, czy Wielkopolska nadal powinna być członkiem PURPLE.

Podczas sesji pojawił się nawet wniosek Krzysztofa Sobczaka z PiS, by projekt uchwały ponownie skiero-

wać do prac komisji, jednak nie uzyskał on poparcia większości radnych.

– Dla nas korzyścią z prac w ramach PURPLE jest pozyskiwanie wzorców, które są podstawą do opracowywania nowych analiz i dokumentów, na przykład na temat charakteru i granic terenów podmiejskich, transportu i mobilności, zmiany klimatu czy krajobrazu tych obszarów. Taka współpraca oznacza też możliwość pewnego wpływu na kształtowanie wybranych polityk Unii Europejskiej w omawianych obszarach – przekazała radnym Grażyna Łyczkowska, zastępca dyrektora Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego. – Staramy się jednak krytycznie podchodzić zarówno do korzyści z naszej obecności w sieci, jak i do tego, czego nie udało nam się osiągnąć. Taką zbilansowaną analizę na ten temat przedstawimy radnym we wrześniu. ABO

Wielkopolska zaprasza mieszkańców

W czerwcu w Bazarze Poznańskim zainaugurowano nową inicjatywę kulturalną, zrzeszającą różne jednostki związane z pracą

Koordinatorem szlaku jest Pałac Generała Dąbrowskiego w Winnej Górze.

Maszynę „Hipolina” H. Cegielskiego obejrzymy w muzeum w Szreniawie.

Bibliotekę Raczyńskich w Poznaniu założył w 1829 r. hrabia Edward Raczyński.

Działyńscy, Zamoyscy – w zamku w Kórniku mieszkało kilka znacznych rodów.

Bazar Poznański to jeden z najważniejszych symboli Poznania i Wielkopolski.

Na nowym szlaku znajduje się też Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie.

Gdzie znajdziemy miejsca związane z życiem i działalnością organiczników?

Źródło: Pałac Generała Dąbrowskiego w Winnej Górze

Infografika: Zviad Glonti

Nowy Szlak Pracy Organicznej (skupiającej 14 podmiotów, koordynowany przez Pałac Generała Dąbrowskiego w Winnej Górze, tj. instytucję kultury samorządu województwa) będzie opowiadał historię naszej gospodarności i samorządności. Miejsca związane z życiem i działalnością wielkopolskich organiczników (ich lokalizację widać na mapie, a detale – na zdjęciach) przybliżą mieszkańcom regionu i turystom ideę pracy u podstaw jako bezkrwawej drogi do wolności.

Wiedza i więź

– Ujęcie w szlak wszystkich miejsc związanych z postaciami historycznymi, które tworzyły pracę organiczną,

będzie interesujące nie tylko dla Wielkopolan, ale także dla naszych gości – mówił 7 czerwca w Bazarze Poznańskim (podczas uroczystej inauguracji przedsięwzięcia) marszałek Marek Woźniak.

Promując ten szlak, samorząd województwa chce budować przyszłość opartą na wiedzy, społeczeństwie obywatelskim, demokracji i poszanowaniu wolności.

– Praca organiczna, u podstaw, to wspaniała historia wspólnego działania wielu środowisk, z główną rolą ziemian wielkopolskich, którzy potrafili stworzyć przełomowe propozycje dla ówczesnego społeczeństwa oraz funkcjonowania gospodarki. Odpowiadały one nie tylko na wyzwania ich czasów,

ale równocześnie budowały potencjał naukowy czy gospodarczy oraz więź między różnymi warstwami społecznymi – podkreślał Marek Woźniak. – To poczucie odpowiedzialności w momencie próby, czyli wybuchu Powstania Wielkopolskiego, dało rezultat jednoczącej siły i efektywności działania.

– Na co dzień praca, a w chwili próby zwycięstwo! – potwierdził słowa marszałka Przemysław Terlecki, dyrektor Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości.

Siła w różnorodności

– Siła i skala oddziaływania Szlaku Pracy Organicznej będzie wynikała ze wspólnoty i współdziałania 14 podmiotów tworzących ten

i gości na Szlak Pracy Organicznej

u podstaw – ideą, wokół której budowało się społeczeństwo obywatelskie na terenach zaboru pruskiego.

projekt. Tych z dużego miasta i z małej wsi, tych z tradycjami i tych bez tradycji. Każdy z nich ma swój pomysł na opowieść o historii i przyszłości pracy organicznej. W tej różnorodności tkwi siła. Dzięki temu nowy szlak ma szansę stać się ciekawą propozycją dla nas wszystkich – wyjaśnia Marek Roman, dyrektor Pałacu Generała Dąbrowskiego w Winnej Górze.

Sygnatariuszami listu intencyjnego, powołującego do życia nowoczesne przedsięwzięcie kulturalne, są: Muzeum Adama Mickiewicza w Śmiełowie – oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu

i system identyfikacji wizualnej szlaku. Samorząd województwa w ścisłej współpracy z partnerami zamierza także utworzyć specjalny (dedykowany temu przedsięwzięciu) program kulturalny i edukacyjny, a nawet oddzielny program grantowy, pozwalający na sfinansowanie nietypowych przedsięwzięć.

Plany zakładają ponadto wyznaczenie (nie budowę) tras rowerowych, pieszych czy tematycznych między obiektami szlaku, co docelowo pozwoliłoby pozycjonować się także jako szlak turystyczny, którym można będzie zwiedzać Wielkopolskę. To o tyle istotne, że uła-

Pałac w Rogalinie powstał z inicjatywy Kazimierza Raczyńskiego.

Wśród 14 lokalizacji szlaku znajdziemy Teatr Polski.

Praca organiczna, u podstaw, to wspaniała historia wspólnego działania wielu środowisk, z główną rolą ziemian wielkopolskich

niu; Fundacja „Bonum adipsi” – Dążyć do dobra; Poznańskie Centrum Dziedzictwa; Wielkopolskie Muzeum Niepodległości; Ośrodek wiedzy o regionie we Lwówku; miasto i gmina Kórnik; Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk; Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie; Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk; Muzeum Pałac w Rogalinie – oddział Muzeum Narodowego w Poznaniu; gmina Kościan; Pałac Generała Dąbrowskiego w Winnej Górze; Fundacja im. Julii Woykowskiej; muzeum w Gostyniu.

Jest 14, a będzie...

Obecnie (projekt będzie rozwijany) szlak obejmuje 14 lokalizacji: 6 w Poznaniu oraz 8 poza nim. W stolicy Wielkopolski są to: siedziba PTPN, Biblioteka Raczyńskich, Bazar Poznański, Teatr Polski, miejsce po dawnym mieszkaniu Woykowskich, Muzeum Powstania Wielkopolskiego. Szlak poza Poznaniem tworzą z kolei pałace w: Rogalinie, Śmiełowie, Turwi, Pakosławiu i Winnej Górze; zamek w Kórniku oraz muzea w Szreniawie i Gostyniu.

Jak zapowiada dyrektor Marek Roman, jeszcze w tym roku planowana jest m.in. rozbudowa trasy szlaku o kolejne miejscowości i punkty, połączona z realizacją tablic informacyjnych. Powstanie strona internetowa projektu

twi promocję nowego przedsięwzięcia, bo nawet jeśli przed laty w szkole słyszeliśmy o idei pracy u podstaw, to niekiedy mamy kłopot, by wskazać związane z nią miejsca, postaci czy ciekawe historie.

– Będziemy się starali wygospodarować fundusze europejskie na ten cel – zadeklarował marszałek, podsumowując, że idea pracy organicznej, którą samorząd województwa stara się przypomnieć i promować, jest wpisana w naszą wielkopolską, regionalną tożsamość.

Co zobaczymy na szlaku?

Koncepcja szlaku (mapę znajdziemy też na stronie internetowej www.palacda-browski.pl) polega na tym, by przypominać i pokazywać miejsca i postaci związane z pracą organiczną. Wśród nich np. Hipolita Cegielskiego (jego maszyny można obejrzeć np. w muzeum w Szreniawie) czy Dezyderygo Chłapowskiego, jednego z organiczników-prekursorów, którego dawny majątek w Turwi także znalazł się wśród 14 obiektów kulturalnego projektu.

– Każdy z partnerów szlaku ma pomysł na promocję pracy organicznej. To będą działania wydawnicze, artystyczne, badania naukowe, przedsięwzięcia edukacyjne, wystawiennicze lub artystyczne – zapowiada Marek Roman.

Szlak przypomni też historię wielkopolskich organiczników.

Partnerem kulturalnego projektu jest też Muzeum w Gostyniu.

PTPN w Poznaniu zajmuje się m.in. badaniem pracy u podstaw.

Pałac w Turwi znany jest jako siedziba gen. D. Chłapowskiego.

Na szlaku nie zabrakło Muzeum Powstania Wielkopolskiego.

Pałac w Pakosławiu powstał pod koniec XVIII w. w miejscu dworu.

Krok ku budowie nowego muzeum

Rozpoczął się przetarg na wykonawcę realizowanej przez samorząd województwa budowy nowego Muzeum Powstania Wielkopolskiego.

Postępowanie zostało ogłoszone 19 lipca przez przejęte od stycznia przez samorząd województwa Wielkopolskie Muzeum Niepodległości (powstańcza placówka jest jego oddziałem). Na jego stronie można znaleźć szczegóły dotyczące warunków przetargu.

Przyjęty harmonogram zakłada, że wykonawca zostanie wyłoniony do jesieni i jeszcze w bieżącym roku rozpocznie prace, aby sfinalizować je do końca 2026 roku. W trakcie budowy konieczne będzie zapewnienie koordynacji z projektantami i wykonawcami wystawy stałej – równoległy konkurs na opracowanie jej koncepcji powinien zostać rozstrzygnięty zaraz po wakacjach.

Przypomnijmy, że już wcześniej został wybrany projekt nowego muzeum. Zakłada on, że u stóp Wzgórza św. Wojciecha powstanie obiekt składający się z 4 budynków połączonych częścią podziemną, gdzie w centralnym miejscu znajdzie się serce muzeum – licząca 3 tys. m² wystawa stała.

Przy okazji ogłoszenia przetargu WMP przypomina, że cały czas prowadzona jest zbiórka – mających zasilić zbiory tworzonej placówki – rodzinnych pamiątek i eksponatów z okresu nie tylko Powstania Wielkopolskiego, ale także zaborów i dwudziestolecia międzywojennego.

Tymczasem na lipcowej sesji sejmik uchwalił nowy statut WMP. Wprowadzono w nim przede wszystkim zapisy o współprowadzeniu placówki przez samorząd województwa i resort kultury. To kodyfikacja ustaleń z wcześniejszej umowy w tej sprawie, podpisanej przez marszałka Marka Woźniaka i ministra Piotra Glińskiego. Takie rozwiązanie umożliwi współfinansowanie budowy nowego powstańczego muzeum przez ministerstwo.

ABO

Wizualizacja nowej siedziby muzeum.

Król wychowany w Lesznie

Historia monarchy o wielkopolskich korzeniach, który dwukrotnie zasiadał na polskim tronie i dwukrotnie musiał go opuścić.

Marek Rezler

W dziejach Polski bardzo często występowały zjawiska i pojawiały się postacie przez kolejne pokolenia oceniane za pomocą stereotypów. Z pewnością dotyczy to także czasów saskich, które znamy przede wszystkim z dwóch powiedzeń: „Za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa” oraz „Od Sasa do Lasa”. Pierwsze z nich słaWi swobodę i dobrobyt – zwłaszcza panów braci, drugie – podkreśla realia polityczne owych czasów, gdy trwała walka o tron polski między obydwojma Wettynami (Augustem II, a potem Augustem III) i Stanisławem Leszczyńskim.

Czy stereotyp ten odpowiada rzeczywistości? I tak, i nie. Z jednej strony bowiem faktycznie Polskę trapił coraz bardziej archaiczny system demokracji szlacheckiej, którego wynaturzeniem było *liberum veto*, a także zgubne hasło głoszące, że Polska nie rządem stoi – a więc im kraj słabszy, tym mniejsze zainteresowanie będzie budził ze strony agresywnych sąsiadów. Gdy oni umacniali władzę absolutną, rozwijali armię i przemysł, Rzeczpospolita swą siłę widziała... w słabości. Z drugiej strony jednak trzeba stwierdzić, że w czasie „nocy saskiej” i wczesnego okresu stanisławowskiego, mimo ingerencji ze strony mocarstw ościennych, mimo statusu „karczmy zajezdnej”, lata 1721-1768, dzielące zakończenie wojny północnej i zawiązanie konfederacji barskiej, były okresem całkiem pomyślnym dla kraju.

Duch tolerancji

Stanisław Leszczyński urodził się 23 października 1677 roku we Lwowie, był jedynym synem wojewody poznańskiego Rafała Leszczyńskiego i Anny z Jabłonkowskich. Wychowywał się w Lesznie, w rodzinie znanej z tolerancyjnych przekonań, w atmosferze sprzyjającej innowiercom, którzy już od dawna właśnie tam znaleźli swoją ostoję – co prawda mocno nadszarpniętą wydarzeniami „potopu” szwedzkiego. W sumie siedemnastowieczne Leszno było ośrodkiem myśli postępowej, reformatorskiej, uwzględniającej doświadczenia innych krajów i różnych myślicieli. Nic więc dziwnego, że w takim środowisku wyrósł król intelektualista.

Tak na portrecie z 1728 roku Stanisława Leszczyńskiego uwiecznił francuski malarz pochodzenia holenderskiego Jean Baptiste van Loo.

Młody Stanisław, wykształcony w protestanckim gimnazjum akademickim w Lesznie, znał dobrze łącznie języki włoski, niemiecki i francuski, odbył też podróż po Austrii, Włoszech, Francji, Holandii i Niemczech. W 1698 roku poślubił Katarzynę Opalińską, co dało mu silne oparcie materialne w majątku – posagu żony. Stopniowo awansował: w 1697 roku został podczaszym koronnym, a w 1699 – wojewodą poznańskim.

Szwedzki protektor

Początkowo, wzorem ojca, Stanisław Leszczyński był zwolennikiem Augusta II

konfederacji wielkopolskiej, zaczął pertraktować z królem szwedzkim Karolem XII – ale niespodziewanie monarcha szwedzki wystąpił z propozycją osadzenia Stanisława Leszczyńskiego na tronie polskim.

W dniu 12 lipca 1704 roku we wsi Wola pod Warszawą, w gronie niewielkiej liczby senatorów i szlachty, pod osłoną oddziałów szwedzkich, Stanisław Leszczyński został obwołany królem Polski, a 4 października następnego roku – koronowany w warszawskiej kolegiacie św. Jana. Równocześnie nowy monarcha stał się całkowicie zależny od Ka-

rolem XII, Augustem II, a wkrótce też carem Piotrem I, nie udało się objąć władzy nad całym krajem. To wtedy pojawiło się przysłowie: „Jeden od Sasa, drugi od Lasa”. Kiedy 8 lipca 1709 roku Szwedzi ponieśli klęskę w bitwie pod Połtawą, dni Leszczyńskiego w Polsce były policzone. Schronił się w Szczecinie, a potem w Szwecji. W 1712 roku zrzekł się korony polskiej, co jednak nie spotkało się z uznaniem Karola XII; w rezultacie dwa lata później osiadł w księstwie Dwóch Mostów w Nadrenii. Po śmierci króla szwedzkiego (1718) Leszczyński przeniósł się do Alzacji. Wtedy to, w 1725 roku jego córka Maria wyszła za mąż za króla Francji Ludwika XV, a Stanisław, już jako teść panującego monarchy, osiadł w zamku Chambord.

Drugie podejście

W 1733 roku zmarł August II Mocny i Stanisław Leszczyński postanowił znów sięgnąć po koronę polską. W przebraniu kupca ruszył do kraju i ukrył się we francuskiej ambasadzie w Warszawie. W odróżnieniu od sytuacji sprzed lat, gdy przez ogół szlachty był odbierany jako marionetka nielubianego króla szwedzkiego, tym razem spotkał się z powszechnym aplauzem i 12 września 1733 roku podczas elekcji ponownie został obwołany królem. Ale tym razem przeciwnicy zewnętrzni zareagowali natychmiast. Doszło do interwencji zbrojnej ze strony Rosji i elekcji Augusta III. Leszczyński, pozbawiony oparcia i pomocy ze strony Francji, schronił się w Gdańsku, a stamtąd w 1734 roku w chłopskim przebraniu przedostał się do Królewca, gdzie początkowo liczył jeszcze na skuteczność opozycji przeciwko Augustowi (konfederacja dzikowska). Ostatecznie jednak 27 stycznia 1736 roku ponownie abdykował i osiadł na stałe w otrzymanych od zięcia dożywotnio księstwach Lotaryngii i Baru.

Król wygnaniec początkowo przyjęty był przez nowych poddanych nieufnie i z rezerwą. Ostatecznie jednak zyskał sobie ich sympatię (ta opinia panuje tam do dziś), zajął się sprawami kulturalnymi i budowlanymi – zwłaszcza w Nancy, a jego dwór w Lunewille wkrótce stał się jednym z najważniejszych w Europie ośrodków intelektualnych. Był to również czas wielkiej

aktywności pisarskiej Leszczyńskiego.

Rewolucyjny program

W 1749 roku opublikował swój traktat polityczny „Głos wolny wolność ubezpieczający”, w którym postulował m.in. ograniczenie *liberum veto*, zarezerwowanie tronu polskiego dla osób polskiej narodowości, reformę spraw skarbowych, wojska, a także objęcia chłopów opieką państwa. Był to program wyraźnie nawiązujący do myśli oświeceniowej, w polskich realiach wręcz rewolucyjny.

Poza tym Leszczyński zajmował się analizami filozoficznymi i religijnymi, był niezłym malarzem i rysownikiem. Równocześnie jednak trzeba dodać, że nieobecne mu były uciechy dnia codziennego. Stanisław Leszczyński miał opinię sybaryty i wygodniśia, a także wielkiego miłośnika płci pięknej. Inny jego nałóg – palenie tytoniu – z czasem doprowadził do dramatu, gdyż 5 lutego 1766 roku prawie 90-letni monarcha został śmiertelnie poparzony płomieniem z kominka podczas odkładania fajki, w wyniku zapalenia odzieży. Zmarł 23 lutego, spoczął w wybudowanym przez siebie kościele Notre-Dame-de-Bon-Secours (Matki Boskiej Miłosiernej) w Nancy. W czasie rewolucji francuskiej grobowiec został otwarty i zbezczeszczone, ale zebrane szczątki Leszczyńskiego udało się zebrać i przewieźć do Polski; spoczywają dziś w podziemiach katedry wawelskiej. W Lotaryngii Stanisław Leszczyński do dziś wspominany jest z sympatią.

Na pewno był Leszczyński postacią tragiczną, o burzliwym życiorysie, bardziej intelektualistą niż żołnierzem – mimo częstego przedstawiania go zgodnie z ówczesną modą, w zbroi, różnie też jest oceniany przez badaczy przeszłości. Chyba nie był typem energicznego, mądrego Sarmaty jak na portrecie Jana Matejki, ale reprezentował wszystkie cechy ludzi „na świeczniku” z ówczesnej elity władzy. Przede wszystkim jednak miał zadatki na władcę rozsądnego, skłonnego ku reformom, lecz zależnego od obcych monarchów (innej możliwości wtedy w Polsce nie było), wszakże dążącego do usamodzielnienia Polski. W ówczesnych realiach politycznych był to jednak program niemożliwy do zrealizowania. ■

Na pewno był Leszczyński postacią tragiczną, o burzliwym życiorysie, bardziej intelektualistą niż żołnierzem. Chyba nie był typem energicznego, mądrego Sarmaty

Wetyna. Jednak w 1703 roku stanął na czele wielkopolskiej opozycji antysaskiej, stał się jednym z najaktywniejszych przeciwników Augusta II i zwolennikiem osadzenia na tronie jednego z synów Jana III Sobieskiego. Rok później, jako przedstawiciel

rola XII. Sytuacja ta uwikłała Rzeczpospolitą w konflikt między królem szwedzkim i Saksonią. Wkrótce August II, po zawarciu pokoju w Altranstädt (1706) zrzekł się korony polskiej.

Niestety, Leszczyńskiemu, uwikłanemu w konflikt mię-

Nowy rok ze sztuczną inteligencją

Co proponują działające w dziedzinie edukacji jednostki podległe samorządowi województwa?

Choć trwają jeszcze wakacje, czas zacząć myśleć o zbliżającym się nowym roku szkolnym. Departament Edukacji i Nauki UMWW podkreśla, że podległe mu jednostki organizacyjne przygotowały innowacyjną ofertę, uwzględniającą wymagania rynku pracy oraz zwiększenie dostępu uczniów i nauczycieli do nowoczesnych narzędzi.

Podnoszenie kompetencji cyfrowych, zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu, w tym wykorzystanie do tych działań modnej ostatnio sztucznej inteligencji – to temat przewodni wielu propozycji (szkoleń, konferencji, warsztatów) przygotowanych przez wielkopolskie centra i ośrodki doskonalenia nauczycieli oraz powiązane z nimi biblioteki pedagogiczne. Takie zagadnienia znajdziemy w propozycjach placówek z Poznania, Kalisza i Piły.

Z kolei leszczyńskie CDN zaplanowało m.in. projekty „Nauczanie języka polskiego jako obcego młodzieży i dzieci z Ukrainy”, „Historia Polski dla obcokrajowców”, „Rozwój kształcenia branżowego we współpracy z przedstawicielami rynku pracy”. ODN w Kaliszu wprowadza nową inicjatywę „Tygiel Edukacyjny” oraz proponuje m.in. ogólnopolski kaliski konkurs informatyczny, wojewódzki etap Ogólno-

FOT. ARCHIWUM

Samorządowe placówki stawiają na wykorzystanie nowoczesnych technologii.

polskiej Olimpiady Astronomicznej oraz Wielkopolski Konkurs Filmowy „The Beauty of Wielkopolska”.

Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Poznaniu dla nauczycieli zaplanowała seminaria, konferencje, warsztaty m.in. z wykorzystania programów graficznych, z kodowania i programowania oraz technologii TIK. Nauczycielom i bibliotekarzom oferowane są m.in. konsultacje z zakresu czasopism elektronicznych, bibliotek cyfrowych, czytelników online, wybranych systemów informacyjno-wyszukiwawczych. Uczniowie skorzystają z war-

sztatów programistyczno-robotycznych, a także dowiedzą się, co to *fake news* oraz nauczą oceny jakości informacji. Książnica Pedagogiczna w Kaliszu wyedukuje m.in. na temat słynnych postaci związanych z Kaliszem, historii książki, źródeł informacji. Poprowadzi też projekty: „Aktywna Biblioteka”, „W krainie baśni i gier planszowych”, „Z czytaniem i programowaniem za pan brat”.

Z kolei centra wsparcia rzemiosła, kształcenia dualnego i zawodowego mają dla uczniów i nauczycieli propozycje, których głównym celem jest stworzenie młodym lu-

dzioł szansy na wyuczenie się zawodu łączącego wiedzę z umiejętnościami praktycznymi, zapewniającego pełne kwalifikacje dostosowane do potrzeb rynku pracy. Centrum w Pile prowadzi konsultacje indywidualne i warsztaty grupowe, wizyty studyjne w zakładach pracy, praktyki i staże zagraniczne. CWRKDiZ w Koninie proponuje nauczycielom doskonalenie z zakresu doradztwa zawodowego, prezentuje ofertę i możliwości programów unijnych. Leszczyńska placówka proponuje nauczycielom m.in. szkolenia, seminaria, webinary pod szyl-

dem Klubu Doradców Karriery, a w ramach projektów unijnych – wizyty studyjne u pracodawców. Uczniowie mogą liczyć na konsultacje z doradcami zawodowymi oraz zagraniczne praktyki zawodowe. Centrum w Kaliszu promocję doradztwa zawodowego rozpoczyna już w przedszkolach i w różnych formach kontynuuje ją wśród uczniów starszych.

Obecnie rozwój kompetencji jest procesem trwającym przez całe życie. Wpisuje się w to działalność wielkopolskich samorządowych centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego w: Poznaniu (dwie placówki), Rawiczu, Koninie, Kaliszu, Ostrowie Wielkopolskim, Gnieźnie, we Wrześni, w Złotowie. Oferta skierowana jest do młodzieży i dorosłych, a kształcenie jest bezpłatne. Centra umożliwiają zdobycie zawodu, uzupełnienie wykształcenia, doskonalenie umiejętności zawodowych, ale również zmianę kwalifikacji osób próbujących odnaleźć się na rynku pracy. Absolwenci są bardzo dobrze postrzegani i chętnie zatrudniani, m.in. w placówkach ochrony zdrowia. Kształcenie odbywa się w różnych formach (dziennej, stacjonarnej, zaocznej oraz w formach pozaszkolnych) w zakresie opieki medycznej, pomocy społecznej, farmaceutyki, stomatologii, usług kosmetycznych, florystyki, fotografii. ABO

Dla zwierząt

70 miast i gmin z całego regionu złożyło aplikacje o wsparcie w ramach nowego programu „Wielkopolska przyjazna zwierzętom”.

Jak informowaliśmy w poprzednim numerze „Monitora”, do 15 lipca trwał konkurs dla JST, z pulą 300 tys. zł. Dofinansowanie zadania z budżetu województwa to maksymalnie 50 proc., tj. prowadzące schroniska dla zwierząt lokalne samorządy mogą zdobyć dotację np. na co drugi kilogram karmy lub zabieg dla zwierząt.

To pierwsza odsłona nowego przedsięwzięcia regionalnego samorządu, który zamierza wspierać JST z Wielkopolski w zakresie dobrostanu zwierząt. Zainteresowanie jest olbrzymie, trzykrotnie przekroczyło pulę funduszy w konkursie. Do UMWW wpłynęło aż 70 wniosków na 932 tys. zł.

– To oznacza, że miasta i gminy z Wielkopolski rzeczywiście znają potrzebę poprawy losu zwierząt. Przecież one są integralną częścią naszych społeczności i zasługują na troskę, opiekę, szacunek – podsumowuje Jacek Bogusławski z zarządu województwa.

Wnioski samorządów obejmują szeroki zakres działań: od zakupu narzędzi do wyposażenia schronisk dla zwierząt, poprzez programy sterylizacji i kastracji, aż po inicjatywy edukacyjne dotyczące właściwego traktowania naszych czworonożnych przyjaciół. W Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu trwa obecnie ocena tych aplikacji. RAK

Jak zatrzymać wodę?

Wielkopolska walczy z suszą. 26 lipca oddano do użytku nowy zbiornik w Tulcach.

Wielkopolska jest regionem borykającym się z największym niedoborem wody w kraju. Brakuje jej coraz częściej w jeziorach i rzekach, wysychają też lasy. Specjaliści obserwują te zmiany klimatu od blisko dwóch dekad, jednak to w ostatnich latach susza najbardziej dokucza mieszkańcom.

Metodą na zwiększenie zasobów wody jest jej retencjonowanie, m.in. poprzez budowę zbiorników. Jeden z nich, w Tulcach (gmina Kleszczewo), otwarto 26 lipca. Akwen zajmuje 21,57 ha, z czego powierzchnia lustra wody to 16 ha, a pojemność maksymalna – 242 tys. m³.

Przedsięwzięcie kosztowało ponad 22 mln zł, w tym blisko 18 mln zł stanowi dotacja unijna z WRPO 2014+.

FOT. ARCHIWUM UMWW

Zbiornik w Tulcach oddano do użytku 26 lipca.

– Wielkopolska to region, który wymaga kolejnych inwestycji w zakresie gospodarki wodnej, ponieważ na naszych oczach znaczące obszary podlegają procesowi wysuszenia. Woda potrzebna jest nie tylko rolnikom, ale nam wszystkim – mówi marszałek Marek Woźniak.

Pod koniec lipca rozstrzygnięto też konkurs dla spółek

wodnych na bieżące utrzymanie wód i urządzeń. W tym rozdaniu samorząd województwa przyznał 131 podmiotom blisko 2,5 mln zł na 2023 r.

– Taka pomoc dla wielkopolskich spółek realizowana jest od 14 lat, a całkowita kwota przeznaczona na ten cel przekroczyła już 23,5 mln zł – podkreśla wicemarszałek Krzysztof Grabowski. RAK

Zakupy po sześćdziesiątce

Urząd Marszałkowski w Poznaniu ogłosił konkurs na cykl szkoleń pn. „Świadomy konsument 60+. Kupowanie bez ryzyka”.

Samorząd województwa przeznaczył na jego realizację 100 tys. zł. Podmiotami uprawnionymi do udziału w konkursie są organizacje, które wśród zadań statutowych mają ochronę interesów konsumentów.

Celem przedsięwzięcia jest m.in. podniesienie świadomości seniorów w zakresie praw konsumenckich, zdefiniowanie potencjalnych zagrożeń związanych z zakupami, nauczanie się, jak unikać oszustów.

Zakłada się realizację minimum 10 pakietów szkoleń, z których każdy obejmie 150 osób. Ofertę należy złożyć do 18 sierpnia w wersji elektronicznej na adres drg.sekretariat@umww.pl. RAK

BAZA ROWEROWA REGIONU

FOT. PIOTR RATAJCZAK

Zakończyła się druga edycja badania infrastruktury dróg rowerowych w Wielkopolsce. Dane pozyskane od samorządów i zarządców tras posłużyły do inwentaryzacji stanu i planów rozwoju sieci ścieżek dla cyklistów w regionie oraz aktualizacji Wielkopolskiej Bazy Dróg Rowerowych (WBDR). Wnioski? Według danych Wielkopolskiego Biura Planowania Przestrzennego w Poznaniu łączna długość istniejących dróg rowerowych wynosi u nas 2883 km. W realizacji są kolejne blisko 123 km, a w planach jest budowa aż 1841 km takich tras. Najdłuższa sieć dróg rowerowych znajduje się w Poznaniu – 268 km, Pile – 68 km i Obornikach – 58 km, natomiast w 18 gminach nie ma ani jednego odcinka takiej trasy. Z kolei ambitne plany dotyczące podobnych inwestycji mają: Krakenka – 62 km, Blizanów – 58 km i Swarzędz 40 km. RAK

Jak przygotować się do podróży

O czym warto pamiętać przed wakacyjnymi wozami? Na każdy wyjazd warto się przygotować: zarówno siebie, pasażerów, jak i nasze auto.

Zacznijmy od pojazdu. Ważne jest sprawdzenie wszelkich płynów eksploatacyjnych w aucie (oleju, płynu chłodniczego, płynu do spryskiwaczy), a także oświetlenia pojazdu, aby nasza jazda była bezpieczna. Wydaje się to dość oczywiste, ale pewnie często (w natłoku spraw związanych z wyjazdem) zapominamy o tych podstawowych sprawach.

Warto też pamiętać o sprawdzeniu ogumienia i ewentualnej wymianie piór wycieraczek, choć te czynności wykonujemy zazwyczaj jesienią, kiedy musimy bardziej o to zadbać. Obecnie auta są dość sprawne, technologicznie zaawansowane, to nie są samochody z lat 80., więc nie musimy się obawiać o ich stan techniczny.

Bagaż jak pocisk

Zdarza się jednak, że nie potrafimy wykorzystać wyposażenia naszego pojazdu, by zapewnić jak najwyższy komfort jazdy. Latem, w gorące dni, ważne jest prawidłowe używanie klimatyzacji, nawiewu, a także regularne wietrzenie auta. Dobieramy właściwą temperaturę, aby nasze samopoczucie było jak najlepsze.

Planując podróż, zapoznajmy się z informacjami o planowanych i trwających remontach dróg.

Warto pamiętać o odpowiednim spakowaniu bagaży w samochodzie. Jest to rzecz nie do przecenienia, bo w krytycznym momencie (podczas zdarzenia drogowego, gwałtownego hamowania), każdy niezabezpieczony przedmiot w samochodzie działa jak pocisk. Można to, w przybliżeniu, fizycznie wyliczyć: masa razy prędkość, minus 20 proc. na opóźnienie hamowania i inne fizyczne czynniki.

Dla przykładu litrowa butelka wody przy 50 km/h nabiera masy 40 kg i uderzając nas w plecy czy głowę może spowodować poważne obrażenia. Apelujemy, aby wszelkie elementy bagażu, podręcznych urządzeń, laptopów, wody, były zabezpieczone w samochodzie, a najlepiej jeśli znajdą się w przestrzeni bagażowej.

Pamiętajmy o pasach

Kolejna sprawa to pasy bezpieczeństwa – które w histo-

rii motoryzacji uratowały niewielej istnień ludzkich. Niektórzy nazywają je szelkami życia. Najważniejsze przy ich zakładaniu jest odpowiednie dociągnięcie tak, żeby od początku spełniały swoje zadanie, ratujące nasze życie i zdrowie.

O ile w warunkach zimowych warto wybierać główne ciągi komunikacyjne (autostrady, drogi krajowe itp.), o tyle latem, gdy wyruszamy na wakacje nad morze czy

Warto pamiętać o odpowiednim spakowaniu bagażu w samochodzie

w góry, zalecamy drogi alternatywne o mniejszym natężeniu ruchu. Dzięki temu możemy podziwiać naszą piękną przyrodę, czasami zatrzymać się w miasteczku, którego byśmy nigdy nie zobaczyli, bo nie są to główne kierunki turystyczne.

Planujmy naszą podróż z wyprzedzeniem, nie spieszymy się, nie wyznaczamy sobie limitu czasu na dojazd do wybranego miejsca. Załóżmy od razu jakieś postoje i przerwy. Nawet krótki odpoczynek co kilkadziesiąt minut umożliwi kierowcy szybką regenerację.

Zjedzona kostka czekolady lub słodki batonik sprawia, że energia powróci... Jeżeli w samochodzie jest 2-3 kierowców, zamieniamy się, zarufajmy drugiej osobie, która będzie nas w stanie zastąpić, gdy poczujemy zmęczenie.

Przepisy za granicą

Planując podróż za granicę, warto zapoznać się z przepisami panującymi w krajach,

przez które będziemy przejeżdżać. Wielu z nas zapomina, że na niektórych drogach mogą być wprowadzone opłaty. Może warto tak zaplanować naszą podróż po krajach sąsiednich, abyśmy nie musieli korzystać z winiet. Wybierzmy drogi alternatywne.

Zachęcam także do odwiedzania stron internetowych, gdzie znajdziemy wszelkie informacje na temat każdego kraju europejskiego. Możemy dowiedzieć się, jakie specjalne przepisy obowiązują w danym państwie, co musimy mieć ze sobą w samochodzie, aby nie narazić się na niepotrzebny stres i mandat.

Dla wielu z nas wakacje już się kończą. Niektórzy jednak dopiero planują urlopy, korzystając z możliwości wypoczynku w mniej zatłoczonych miejscach i przepięknej jesiennej aury. Wszyscy pamiętajmy o przygotowaniu się do bezpiecznej i spokojnej podróży.

Marek Szykor WORD Poznań

Autostradowy poradnik – nie tylko na wakacje

Autostrady umożliwiają nam szybkie i komfortowe pokonywanie dużych odległości. Wymagają jednak od kierowcy pewnych szczególnych zachowań i ostrożności, ze względu na dużą prędkość jazdy.

Przed rozpoczęciem dłuższej podróży warto sprawdzić i zaplanować sobie trasę przejazdu, zwłaszcza jeśli musimy dojechać na miejsce w określonym czasie. W momencie, w którym dojdzie do kolizji innych pojazdów na autostradzie, czas naszej podróży może diametralnie się wydłużyć i w konsekwencji możemy nie zdążyć np. na samolot. Mapy z dostępem do internetu mogą pokazać nam, jakie

jest bieżące natężenie ruchu oraz czy są zatory na drodze.

Trzy sekundy

Wjeżdżając na autostradę, wykorzystajmy maksymalnie pas rozbiegowy. Pas włączenia do ruchu jest na tyle długi, żebyśmy byli w stanie rozpedzić auto do prędkości zbliżonej do pojazdów będących już na autostradzie tak, aby nasze włączenie się do ruchu było płynne oraz bezpieczne.

Poruszając się na autostradzie, pamiętajmy o dalekiej obserwacji oraz o utrzymywaniu odpowiedniej odległości od poprzedzającego nas pojazdu. Obowiązujące przepisy wskazują, że minimalna odległość powinna wynosić połowę

prędkości, z którą się poruszamy, wyrażoną w metrach. Niestety czasem trudno jest określić dokładną odległość „na oko”, stąd też warto stosować zasadę trzech sekund. Na czym ona polega?

Otóż w momencie, kiedy pojazd przed nami minie nasz punkt odniesienia, a może być to drogowy znak, lampa czy też słupek kilometrażowy, zaczynamy odliczać 121 (sto dwadzieścia jeden), 122 (sto dwadzieścia dwa). Wypowiedzenie tych dwóch liczb odpowiada mniej więcej czasowi 2-3 sekund. Jeśli po dwóch sekundach nasze auto znajdzie się przed punktem odniesienia – nasza odległość jest bezpieczna, jeśli nie – to

warto tę odległość zwiększyć i powtórzyć doświadczenie.

Pamiętajmy, że średni czas reakcji kierowcy wynosi około 1 sekundy. Przy prędkości 140 km/h w tym czasie przejedziemy blisko 90 metrów, dlatego tak ważne jest utrzymywanie właściwego odstępu, aby kierowca miał szansę w porę zareagować na niebezpieczeństwo.

Jak wyprzedzić?

Manewr wyprzedzania na autostradzie jest jednym z bardziej wymagających, ponieważ prędkości (z jakimi się poruszamy) są olbrzymie. Z tego względu powinniśmy poinformować innych uczestników ruchu o naszych zamiarach,

włączając kierunkowskaz odpowiednio wcześniej i utrzymując go włączony do czasu zmiany pasa ruchu. Oczywiście kierunkowskaz to nie wszystko.

Upewnijmy się, spoglądając w lusterko, czy ktoś już manewru wyprzedzania nie wykonuje tak, aby nie stwarzać zagrożenia zajechania mu drogi. Starajmy się obserwować pojazdy przed nami, które też taki manewr mogą zacząć wykonywać. Przy zmianie pasa ruchu należy wykonać delikatny i spokojny skręt kierownicą. Każdy gwałtowny ruch kołem kierownicy może spowodować wytrącenie pojazdu z toru jazdy i wpadnięcie w poślizg. Pa-

miejmy, aby po zakończeniu wyprzedzania wracać na prawy pas ruchu.

Podczas podróży warto też zadbać o odpowiednie nawodnienie naszego organizmu oraz o przerwy w jeździe co około 2 godziny. Na autostradach znajdują się tzw. MOP-y (miejsca obsługi podróży). Są to obiekty, w których kierowcy i pasażerowie mogą odpocząć, zjeść, rozprostować kości oraz skorzystać chociażby z toalety. Poruszając się po takich miejscach, zachowajmy szczególną ostrożność, ponieważ często znajdują się tam rodziny z dziećmi, które mogą wybiec nam na drogę.

Klaudiusz Lewandowski

WOJEWÓDZKA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO W POZNANIU

www.brd.poznan.pl

Redaguje zespół: Sławomir Brandt, Wojciech Głuszak, Maciej Bednik, Piotr Monkiewicz, Marek Szykor, Dariusz Fleischer
Adres redakcji: WORD, 61-623 Poznań, ul. Wilczak 53, tel. 61 829-01-88

PROW wspiera projekty na wschodzie Wielkopolski

Pieniądze z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich wesprą m.in. budowę pomostu nad Jeziorem Skulskim, zagospodarowanie plaży w Ślesinie, modernizację infrastruktury turystycznej w Żychlinie, Kazimierzu Biskupim i Kleczewie.

18 lipca odbyło się uroczyste podpisanie umów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 z beneficjentami z powiatu konińskiego. Gmina Kazimierz Biskupi pozyskała ponad 186 tys. zł na przebudowę istniejącej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Fundusze te pomogą poprawić jakość i estetykę skweru w Kazimierzu Biskupim.

Także w Żychlinie w gminie Stare Miasto przebudowane zostaną miejsca rekreacji. Gmina otrzymała na ten cel niemal 102,5 tys. zł. Z kolei 185 tys. zł trafi do gminy Skulsk, która zbuduje pomost na miejscowym Jeziorze Skulskim.

W gminie Rychwał będzie inaczej, bo stawia ona na poprawę infrastruktury kultural-

Gmina Skulsk pozyskała dofinansowanie z PROW w kwocie 185 tys. zł na budowę pomostu na Jeziorze Skulskim.

nej. Dzięki unijnemu dofinansowaniu na kwotę 50,5 tys. zł samorząd zmodernizuje Dom Kultury w Kucharach Borowych.

W Rzgowie powstanie nowoczesne boisko wielofunkcyjne, na którym swoje pasje będą mogli realizować

zarówno młodzi, jak i dorośli mieszkańcy gminy. Na ten cel przyznano eurofundusze

186 tys. zł z UE gmina Ślesin zainwestuje w miejscową plażę, budując tam nowoczesną infrastrukturę dla turystów.

w wysokości 102 tys. zł. Gmina Ślesin z powodzeniem zawniosowała natomiast o po-

moc w wysokości 186 tys. zł dla projektu zakładającego zagospodarowanie plaży w Ślesinie poprzez zainstalowanie nowoczesnej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.

Gmina Kleczew zrealizuje inwestycję polegającą na za-

gospodarowaniu terenów rekreacyjnych przy ulicy 600-lecia w Kleczewie. Celem tego projektu jest wykonanie terenu zielonego o nawierzchni trawiastej (w tym nawodnienie go) oraz przebudowa ścieżki pieszo-rowerowej wraz z małą architekturą. Kwota przyznanej pomocy wynosi 195 tys. zł. Wszystkie te inwestycje zostały dofinansowane w ramach wdrażania strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, tj. jednego z priorytetowych działań PROW.

Przypomnijmy, że na terenie powiatu konińskiego funkcjonują obecnie trzy lokalne grupy działania: Stowarzyszenie „Solidarni w Partnerstwie”, LGD „Między Ludźmi i Jeziorami” oraz Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia”.

Projekty dofinansowano w ramach inicjatywy Leader

Dzięki wsparciu z Brukseli unowocześniamy naszą wieś

Prezentujemy informacje o projektach zrealizowanych w ramach PROW 2014-2020 w powiecie pleszewskim.

Samorząd województwa od wielu lat podejmuje działania, aby wzmocnić głos rolników w debacie publicznej i podkreślić rolę tego zawodu w społeczeństwie.

Dożynki i trudności

27 sierpnia w Pleszewie odbędą się XXII Wojewódzko-Archidiecezjalne Dożynki Wielkopolskie. Obchody święta plonów po raz kolejny celebrowane będą w południowej Wielkopolsce, tym razem w powiecie pleszewskim, który jest powiatem typowo rolniczym.

– Od wielu lat wspieramy wszelkiego rodzaju inicjatywy, które są dobre dla naszych rolników, które wzmacniają ich pozycję na lokalnym i globalnym rynku, a także unowocześniają wielkopolskie rolnictwo. Trzeba przyznać, że przyszło nam żyć i działać w bardzo skomplikowanych czasach, niełatwych do prowadzenia działalności w gospodarstwie – podkreśla wicemarszałek Krzysztof Gra-

bowski. – Pandemia koronawirusa, konflikt zbrojny za naszą wschodnią granicą, ogniska ptasiej grypy czy ASF to tylko niektóre z zagrożeń, których skutkiem rolnicy musieli i muszą stawiać czoła. Z tego względu na początku 2023 r. powołaliśmy Wielkopolską Radę Rolniczą, tj. organ, który ma działać w interesie wielkopolskiego rolnika, wspierając go w przewidywaniu trudności stojących na jego drodze.

27 czerwca odbyło się drugie posiedzenie tego 15-osobowego gremium, w skład którego wchodzi przedstawiciele organizacji regionalnych, związków rolno-spożywczych, stowarzyszeń naukowych, instytucji wspierających rozwój obszarów wiejskich, organizacji skupiających środowiska rolnicze oraz instytucji biorących udział w tworzeniu polityki rozwoju branży rolno-spożywczej.

Efektom tego spotkania były trzy stanowiska (pisałyśmy o nich w poprzednim wydaniu „Monitora”) w formie apelu do ministra rolnictwa i rozwoju wsi o podjęcie bardziej zdecydowanych dzia-

Sala wiejska w Pacanowicach, dofinansowana z PROW.

łań w zakresie sytuacji na rynku zbóż, interwencji na rynku gęsi oraz o pomoc w poprawie pogarszającej się sytuacji koni rasy wielkopolskiej.

Kłopoty rolników to jednak nie wszystko, sukcesów na wsi też nie brakuje.

Inwestycje z PROW

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 to setki milionów złotych, które trafiły i nadal trafiają na wielkopolską wieś. 790 mln zł to wartość zawartych umów w ramach tego programu. 242,5 mln zł przeznaczono na inwestycje związane z bu-

dową lub modernizacją dróg lokalnych, a 285,7 mln zł na gospodarkę wodno-ściekową.

Znaczące fundusze z UE skierowano na inwestycje w świetlice i wiejskie domy kultury, inwestycje w targowiska, w kształtowanie przestrzeni publicznej czy ochronę zabytków. Zdecydowana większość projektów to jednak inicjatywy dofinansowane w ramach tzw. podejścia LEADER, czyli fundusze dystrybuowane przy udziale 28 lokalnych grup działania. Na ten cel samorząd województwa przeznaczył dotychczas 214,3 mln zł, które trafiły do

przedsiębiorców, samorządów oraz NGO.

Beneficjenci z powiatu pleszewskiego otrzymali dotąd fundusze o wartości 25,5 mln zł. 40 proc. z nich to pieniądze na inwestycje drogowe. Łącznie udało się dofinansować 14 takich projektów, np. miejscowość Mamoty w gminie Czermin została połączona z trzema innymi miejscowościami, udało się też wybudować ulicę Leśną w Gołuchowie. Z kolei powiat pleszewski zainwestował w przebudowę drogi powiatowej na odcinku Chocz – Józefów.

Gmina Czermin najaktywniej zabiegała o fundusze, zarówno w zakresie budowy lub modernizacji dróg lokalnych, jak i w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, uzyskując na te cele blisko 8,5 mln zł.

Dzięki PROW 2014-2020 przebudowano np. sale wiejskie w Rokutowie i Pacanowicach w gminie Pleszew, sale wiejskie na terenie gminy Dobrzyca. Rozbudowano i przebudowano salę wiejską we Wronowie w gminie Gizałki. W Żegocinie w gminie Czer-

min doposażono ośrodek kultury. W tej miejscowości powstało też wielofunkcyjne boisko, które dobrze służy mieszkańcom.

Z kolei w Choczcu udało się zrewitalizować plac 1-go Maja, a w Rudzie Wieczyńskiej w gminie Gizałki utworzono teren rekreacji przy budynku OSP. Z PROW 2014-2020 skorzystała też parafia pw. św. Jana Chrzciciela w Szymanowicach w gminie Gizałki, która przeznaczyła dotację z UE na remont kościoła parafialnego. 2,6 mln zł trafiło natomiast do przedsiębiorców z przeznaczeniem na rozpoczęcie lub rozwijanie działalności gospodarczej.

Zachęcamy do tego, aby śledzić stronę internetową stowarzyszenia „Wspólnie dla Przyszłości”, lokalnej grupy działania, która funkcjonuje na terenie powiatu pleszewskiego. Znajdą tam państwo informacje o prowadzonych naborach, a w kontekście rozporządzającej się nowej perspektywy finansowej – również zapowiedź nowego, szerszego spektrum dofinansowania projektów.

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Stronę redaguje Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 626 60 00, fax 61 626 60 04, e-mail: dow.sekretariat@umww.pl, www.dprow.umww.pl

Realizuj swoje marzenia o zmianie

Koniec lata i początek jesieni to również dobry czas, aby ubiegać się o dotacje z programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski. Co nas czeka w najbliższym czasie?

Chcesz dołączyć do ludzi, którzy realizują swoje marzenia o zmianie? To jest możliwe z pomocą unijnych dotacji. Przed tobą kilka okazji, aby to zrobić. Do 13 października trwa przyjmowanie wniosków w konkursie „Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie poprzez wsparcie infrastruktury edukacyjnej”.

Mówiąc najogólniej, chodzi głównie o projekty wspierające infrastrukturę przedszkolną. Do podziału jest 20 mln zł. Podobnej wielkości budżet unijny zaplanowano w konkursie z zakresu edukacji przedszkolnej (tzw. działania miękkie). Warto sobie zanotować, że ten nabór ma zostać ogłoszony w listopadzie.

Liczą się umiejętności

Rok 2023 i pierwsze 4 miesiące 2024 r. są poświęcone w UE promowaniu uczenia się przez całe życie, pod hasłem „Europejskiego roku umiejętności”. Temat jest niezwykle ważny. W warunkach dynamicznych zmian na rynku pracy, związanych z postępującymi procesami cyfryzacji i transformacji ku „zielonej gospodarce”, niezbędne jest szybkie podnoszenie (up skilling) i nabywa-

Nie przegap szansy na zdobycie unijnego grantu! Śledź stronę www.funduszeUE.wielkopolskie.pl, gdzie regularnie publikowane są informacje o konkursach.

nie nowych kompetencji (re skilling).

Konieczność ta znalazła swoje odzwierciedlenie m.in. w przyjętych w 2021 r. w Porcie „Celach społecznych UE do 2030 r.”, wśród których znajduje się priorytet dotyczący kształcenia ustawicznego. Zgodnie z nim, corocznie, co najmniej 60 proc. wszystkich osób dorosłych powinno uczestniczyć w szkoleniach. Polska przyjęła ambitny cel w tym zakresie, by osiągnąć poziom 51,7 proc. do 2030 r.

Nic więc dziwnego, że w Wielkopolsce stawia się na

działania wspierające procesy uczenia się przez całe życie. Tak było w perspektywie 2014-2020, nie inaczej będzie w obecnej. 30 października zostanie ogłoszony konkurs z zakresu poprawy równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie poprzez wsparcie infrastruktury edukacyjnej. Chodzi tu o szkoły zawodowe, budżet unijny w tym naborze wyniesie 60 mln zł.

Również na obszarze Wielkopolski wschodniej zostaną uruchomione konkursy o zbl-

żonej tematyce. Do 1 września będą przyjmowane wnioski w konkursie na wybór operatorów Bazy Usług Rozwojowych, a więc platformy, w której pracownik i przedsiębiorca będzie mógł wybrać sobie szkolenia i uzyskać na nie częściowy zwrot kosztów.

Także z puli Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji Wielkopolski wschodniej dotowane będą projekty rozwijające system szkolnictwa wyższego. Pierwsza okazja na pozyskanie grantu to listopad, a do podziału będzie wówczas 8,5 mln zł.

Pamiętaj, bądź „eko”

Pozostaliśmy jeszcze na wschodzie naszego województwa. Samorządowcy z tego terenu powinni sobie zanotować w kalendarzu, że do 31 października trwa przyjmowanie wniosków w konkursie „Przybliżenie Wielkopolski wschodniej do osiągnięcia neutralności klimatycznej”. Łączny budżet na dofinansowanie projektów z zakresu głębokiej termomodernizacji budynków użyteczności publicznej to 50 mln zł.

Warto też zapisać sobie datę 25 września, gdy ruszy konkurs z zakresu rozwiązań proekologicznych. Wtedy rozpocznie się możliwość wypełniania wniosku np. w dziedzinie rozwoju mobilności miejskiej. Nabór będzie adresowany do wszystkich samorządów z Wielkopolski. Budżet UE to 100 mln zł, a z tych pieniędzy będzie można sfinansować m.in. zakup taboru czy pozostałą infrastrukturę wspierającą ekomobilność w miastach.

Na integrację

Migranci odgrywają coraz istotniejszą rolę w społeczeństwie europejskim i w różnych sektorach naszej gospodarki. Wciąż jednak mają oni do czy-

nienia z problemami w dostępie do edukacji, zatrudnienia i opieki zdrowotnej albo w zakresie integracji społecznej. Warto zdawać sobie sprawę z tego, że 34 mln mieszkańców UE urodziło się poza jej terytorium (około 8 proc. ludności UE), a 10 proc. młodych ludzi (od 15 do 34 lat) urodzonych w Unii ma co najmniej jednego rodzica spoza wspólnoty.

Choć za opracowywanie i realizację polityki społecznej odpowiadają przede wszystkim rządy państw członkowskich, Unia w istotny sposób wspiera je poprzez zapewnianie funduszy, formułowanie wskazówek czy promowanie stosownych partnerstw.

Także w naszym programie regionalnym znalazło się miejsce na wsparcie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów. Zakończył się pierwszy konkurs, w którym aplikował Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu. Inne podmioty podejmujące problematykę migrantów powinny zainteresować się naborem, który zostanie ogłoszony 4 i potrwa do 22 września. Łączny budżet Unii Europejskiej to 35 mln zł. MARK

Otrzymali prawie 30 mln zł. Fundusze pomogą im w niełatwych czasach

Leszno, Ostrów Wlkp., Wolica k. Kalisza, Wyrzysk, Rawicz, Międzychód, Oborniki, Środa Wlkp. oraz Wolsztyn. Szpitale z tych miejscowości otrzymały dotacje z UE.

W ostatnich miesiącach sporo pisaliśmy na łamach „Monitora” o dotacjach dla wielkopolskich szpitali. Potrzeby są tam ogromne, stąd liczy się każda pomoc. Taką oferują fundusze europejskie.

Przypomnijmy, że od początku perspektywy unijnej 2014-2020 na pomoc placówkom systemu ochrony zdrowia przeznaczono kwotę 670 mln zł z puli unijnej zarządzanej przez władze regionu. W gronie beneficjentów są szpitale kliniczne, wojewódzkie, miejskie i powiatowe.

Kolejną serię umów podpisano w lipcu. Na początek 20

lipca, marszałek Marek Woźniak wspólnie z przedstawicielami beneficjentów, złożył podpisy na ośmiu dokumentach. Osiem dni później dotacje otrzymała jeszcze lecznica z Wolsztyna.

– To już ostatnie środki, które udało się wygospodarować z naszego programu regionalnego 2014-2020 – zauważył marszałek Marek Woźniak. – Zależało nam na tym, aby w konkursie wzięło udział i otrzymało dofinansowanie jak największą liczbę podmiotów. Szpitale znalazły się w niełatwej sytuacji finansowej, na którą patrzymy z dużym niepokojem. Część z nich, zwłaszcza tych powiatowych, zmierza niestety w kierunku zapaści finansowej. Dlatego cieszę się, że możemy im pomóc, zwalnia-

20 lipca marszałek Marek Woźniak podpisał umowy z ośmioma szpitalami. Łączna dotacja z UE wyniosła prawie 28 mln zł.

jąc samorządy z części wydatków na zakup potrzebnego sprzętu.

Odbiorcami wsparcia są: Wojewódzki Szpital Wielo-

specjalistycznego im dr. Jana Jonstona w Lesznie, powiat ostrowski dla ZZOZ w Ostrowie Wlkp., Wojewódzki SZOZ Płuc i Gruźlicy w Wolicy k. Kali-

sza, Szpital Powiatowy w Wyrzysku, Szpital Powiatowy w Rawiczu, SP ZOZ w Międzychodzie, SP ZOZ w Obornikach, Szpital Średzki Serca

Jezusowego w Środzie Wielkopolskiej, a także SP ZOZ w Wolsztynie.

Największą dotację otrzymał szpital w Lesznie – 13,5 mln zł na zakup robota chirurgicznego z wyposażeniem. Następnie – 4,3 mln zł powiat ostrowski na zakup sprzętu medycznego na potrzeby ZZOZ w Ostrowie Wielkopolskim (tu zakupiony zostanie nowoczesny angiograf dla oddziału kardiologicznego).

Pozostałe placówki otrzymały od miliona do trzech milionów złotych pomocy z UE. Dla przykładu, prawie 1,7 mln zł funduszy unijnych trafi do powiatu wolsztyńskiego. Dzięki tym środkom tamtejszy szpital zakupi m.in. nowy sprzęt do pracowni endoskopowej oraz ambulans. MARK

Brama do Puszczy Zielonki

Jakie atrakcje zapewnia kładka pieszo-rowerowa w Owińskach, którą otwarto pod koniec lipca?

FOT. ARCHIWUM UMWW
Nowa atrakcja turystyczna znajduje się na terenie gminy Czerwonak.

Umożliwia podziwianie piękna okolicy Warty z poziomu koron drzew. Taka nowa atrakcja turystyczna znajduje się na terenie gminy Czerwonak.

Kładka jest swoistą „bramą” do Puszczy Zielonki i wielu fascynujących wartych odwiedzenia miejsc, np. pomnika przyrody – dąb Bartek, akwenu „Tropicana”, przystani kajakowej, unikatowego parku orientacji przestrzennej i biblioteki zapachów czy muzeum tyflogicznego. Lista prawdziwych cudów natury

jest znacznie dłuższa, a sama kładka (co ważne) znajduje się blisko Poznania.

Można do niej dojechać: pociągiem Kolei Wielkopolskich (przystanek końcowy to dworzec w Owińskach, stąd pieszo 25 minut, rowerem 10 minut), autobusem linii 312 i 342 z ronda Śródka w Poznaniu – przystanek końcowy Owińska Parkowa (stąd pieszo 10 minut, rowerem 5 minut) lub samochodem: najbliższy parking znajduje się na placu Przemysława w Owińskach (stąd pieszo 7 minut).

Cała inwestycja była wspólnym przedsięwzięciem gmin Czerwonak, Suchy Las, Poznań i powiatu poznańskiego. Budowa kładki nie byłaby możliwa bez pomocy unijnej w wysokości ponad 4,2 mln zł.

– To jeden z siedmiu projektów poświęconych zeroemisyjnemu transportowi, przedstawionych przez partnerstwo samorządów, jakim jest metropolia poznańska, która realizuje ich wiele w ramach zintegrowanych inwestycji terytorialnych. Wszystkie te

projekty otrzymały dofinansowanie – przypomina marszałek Marek Woźniak.

Kładka pieszo-rowerowa jest imponująca pod wieloma względami. Po pierwsze – parametry techniczne. Infrastruktura rowerowa ma długość ponad 200 m i znajduje się 10 m nad lustrem wody. Kładka składa się z trzech przęseł o konstrukcji podwieszanej z betonowym mostem o długości 133,7 metrów. Mogą z niej korzystać jednocześnie zarówno piesi, jak i rowerzyści.

Po drugie – niezwykle atrakcyjnym elementem kładki jest wieża, wyposażona w dwie platformy widokowe na wysokościach 12 i ponad 20 metrów. Po trzecie – to walory przyrodnicze. Kładka powstała na wysokości zespołu poklasktorowego cysterek w Owińskach i stanowi naturalne przedłużenie Nadwarciańskiego Szlaku Rowerowego na zachodnim brzegu Warty oraz szlaków rowerowych po stronie wschodniej, takich jak Cysterski Szlak Rowerowy czy Szlak Kościołów Drewnianych. MARK

Fundusze na skróty

► **Gniezno:** zakończył się dwuletni projekt „Aktywny senior w gminie Gniezno”. Przez ten czas udało się utworzyć przede wszystkim dwa kluby seniora w miejscowościach Wierzbiczany i Mnichowo. W tej ostatniej odbyło się podsumowanie przedsięwzięcia. Seniorzy wraz z gośćmi w tanecznym rytmach zakończyli projekt, przy okazji wspominając różne zajęcia, warsztaty czy wyjazdy, z których mogli korzystać w ramach zadania. Lokalny samorząd pozyskał na nie 950 tys. zł dotacji z UE.

FOT. ARCHIWUM BENEFICJENTA

► **Leszno:** od września uczennice i uczniowie Szkoły Podstawowej nr 10 w Lesznie, po ponad 6-miesięcznej rozłące, powrócą do szkoły po remoncie. Budynek został ocieplony, wymieniono stolarkę okienną, natomiast przy głównym wejściu do szkoły powstaje pochylnia umożliwiająca dojazd do szkoły osobom z niepełnosprawnościami. Na budynku wymalowano mural z dużą liczbą 10, czyli numerem szkoły. Tak szeroki zakres inwestycji był możliwy dzięki pomocy z UE, sięgającej 4,3 mln zł. MARK

Biegają po raz szósty

Wielkimi krokami zbliża się szósta edycja imprezy „zaBIEGaj o FUNDusze”. Zawodnicy staną na starcie 16 września, a zapisy (bezpłatne) trwają do 10 września na stronie bieg.wielkopolskie.pl.

Sportowe zmagania nad Jeziorem Malta w Poznaniu to jednak nie wszystko, co czeka na uczestników wydarzenia.

„zaBIEGaj o FUNDusze” to cykliczna impreza (z dwuletnią przerwą spowodowaną pandemią – 2020 i 2021 r.), której pierwsza edycja odbyła się w 2016 r. Jej celem jest promocja Unii Europejskiej oraz projektów, które zrealizowano w naszym regionie dzięki finansowemu wsparciu wspólnoty.

Tegoroczne wydarzenie ma charakter szczególny, bo wystartowały konkursy z nowego programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027. Będzie więc okazja zapytać konsultantów głównego punktu informacyjnego UMWW o szczegóły nowych naborów, m.in. o to, kto może skorzystać z grantów i na jakich zasadach.

Jak zwykle będziemy informować o korzyściach wynikających z członkostwa Polski w UE, tym bardziej że w przyszłym roku minie 20 lat od wstąpienia naszego kraju do Wspólnoty. Przez ten czas także Wielkopolska zmieniła się nie do poznania. Wykorzystanie funduszy europejskich i idący za tym rozwój regionu

to zdaniem marszałka Marka Woźniaka największy sukces ćwierćwiecza samorządu województwa wielkopolskiego.

– Eurofundusze i rozwój regionu stawiam na pierwszym miejscu. Tu nie ma co dyskutować, bo pokazują one twarde wskaźniki ekonomiczne – mówił w czerwcu na łamach „Monitora” marszałek.

– O tym będziemy głośno przypominać, wspólnie z naszymi beneficjentami, których zaprosimy do organizacji stoiska przy starcie biegu – podkreślają organizatorzy z Departamentu Polityki Regionalnej UMWW w Poznaniu.

O wartości, celach UE, ale także znaczeniu wspólnoty w naszym codziennym życiu będzie można też porozmawiać z pracownikami Europe Direct Poznań. Nie zabraknie konkursów wiedzy o tematyce unijnej.

Głównym punktem wydarzenia są jednak dwa biegi – tradycyjnie na dwóch dystansach: 5400 metrów (jedno okrążenie wokół jeziora) i 10.800 metrów (dwa okrążenia).

Minimalny wiek uczestnika biegu to 16 lat. Młodzi muszą mieć pisemną zgodę rodzica lub opiekuna. Oba biegi rozpoczną się wspólnym startem o godzinie 11. MARK

Takie zmiany napędzają fundusze

Zakończył się ostatni etap rewitalizacji centrum Krobi, a dokładnie Wyspy Kasztelańskiej. Pomogła w tym dotacja z UE.

Zmodernizowano nie tylko zabytkowy budynek, ale zagospodarowano teren wokół. Końcowy efekt naprawę robi wrażenie!

Co się zmieniło? Przede wszystkim zmodernizowano budynek administracyjny. Dokonano renowacji elewacji wraz z montażem iluminacji świetlnych, wymianą instalacji technicznych, remontem pomieszczeń. Zamontowano też windy i podjazdy dla osób z niepełnosprawnościami.

Dzięki przeprowadzonym pracom rewitalizacyjnym w budynku utworzono nowe pomieszczenia: salę animacji kulturalnej, inkubator NGO i przedsiębiorczości, klub wsparcia rodzin, świetlicę środowiskową oraz tzw. multimedialną wyspę kasztelańską.

To niejedynie zmiany. Zmodyfikowano obszar wokół budynku i fosa. Urządzono tere-

FOT. ARCHIWUM BENEFICJENTA
Wyspa Kasztelańska stała się jedną z perełek architektonicznych Krobi.

ny zielone, wybudowano pomosty wraz balustradami, wykonano zadaszania sceny. Powstały m.in. kaskady wodne i schody terenowe, zainstalowano monitoring, przygotowano plac zabaw, postawiono leżaki i utworzono nowe ogrodzenie.

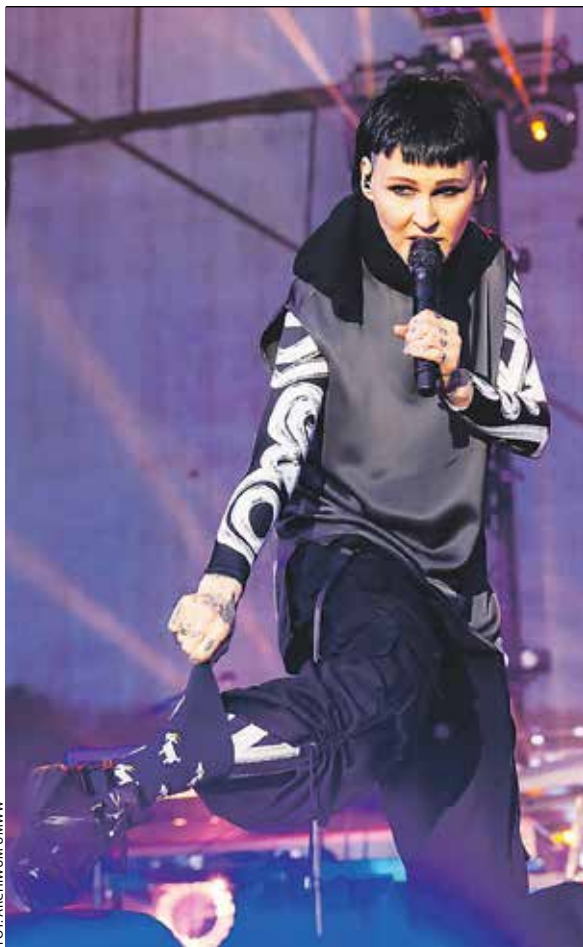
Metamorfoza Wyspy Kasztelańskiej stanowiła ostatni etap większego projektu rewitalizacyjnego w Krobi, na

który władze lokalne pozyskały prawie 11 mln zł dotacji z UE. Łącznie zrealizowano 5 różnych zadań. Mieszkańcy mogą teraz korzystać z nowych dróg i ścieżek rowerowych w centrum. W ostatnich miesiącach oddano do użytku przebudowany rynek miejski.

Na uwagę zasługuje też oddany do użytku w poprzednich latach budynek centrum „KROB_KULT”. To nowość na

kulturalnej mapie miasta. Swoją siedzibę ma tu miejska biblioteka. W nowoczesnym wnętrzu znajdują się przytulna czytelnia i kąciak dla dzieci. To również obiekt o nowoczesnym designie, otwartej przestrzeni, dużych przeszkleniach, w którym realizowanych jest wiele zadań na rzecz lokalnej społeczności (w zakresie czytelnictwa, nauki, edukacji i kultury). MARK

PODPATRZONE

Jak już relacjonowaliśmy, Wielkopolanie tłumnie odpowiedzieli na zaproszenie marszałka Marka Woźniaka na PIKNIK NA FEST! Spotkanie, zorganizowane z okazji 25 lat istnienia samorządu województwa, odbywało się 10 czerwca na poznańskiej Cytadeli i zgromadziło niemal 10 tysięcy osób. Wiele z nich przyszło na wieńczący wydarzenie koncert Agnieszki Chylińskiej. Jak porwać takie tłumy? Jak „kupić” sobie zgromadzoną przed sceną publikę? Artyści mają swoje sposoby, niektórzy – jak wspomniana artystka – są obdarzeni po prostu wrodzonym darem nawiązywania żywej relacji z odbiorcami. Czasami wystarczy też dobrze przemyślany drobny detal. Prawdziwym aplauzem zgromadzeni nagrodzili Agnieszka Chylińska, gdy ta najpierw opowiedziała, a potem zdemontowała, jakie... skarpetki włożyła na ten wyjątkowy występ. Jak się okazało, stopy piosenkarki przyodziane były w element garderoby ozdobiony poznańskimi koziołkami!

FOT. ARCHIWUM UMWW

USŁYSZANE

FOT. ARTUR BOIŃSKI

Polscy i amerykańscy uczestnicy briefingu co prawda nie zaśpiewali, ale widzieliśmy, że śpiewają co odpowiadali (choć już nie przy mikrofonach) na pytania dziennikarzy.

Najwyraźniej i władarzom polskich województw, i amerykańskim oficerom bardzo podobało się spotkanie, na które zaprosił ich w czerwcu do Poznania marszałek Marek Woźniak.

W pewnym momencie obrad zaskakującą deklarację wygłosiła marszałek Elżbieta Polak: – Uczestniczy-

my w historycznym konwencie marszałków, bo nigdy dotąd podczas naszych spotkań nie gościliśmy tylu żołnierzy amerykańskich. Ja w regionie lubuskim jestem do tego przyzwyczajona, bo w Lubuskim połowę powierzchni zajmują lasy, a drugą połowę zajmują żołnierze. A w lasach – też żołnierze...

Ta, jak i wiele innych ciepłych wypowiedzi marszałków, najwyraźniej sprawiły amerykańskim gościom w dobry nastrój.

– Będziemy śpiewać? – zażartował generał Jeffrey Broadwater, kiedy zmierzając na briefing prasowy zobaczył rząd równo ustawionych mikrofonów.

PODSŁUCHANE

FOT. PIOTR RATAJCZAK

Kiedy i komu pieje kogut? – to ostatnie, przedwakacyjne dylematy radnych.

Jak sobie poradzić z nadmiarem jedzenia, by go nie zmarnować? Tworzyć kolejne jadłodzielnie czy też może lepiej karmić zwierzęta, np. gąski czy kury? – zastanawiali się w lipcu radni z sejmikowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Pretekstem do takich rozważań był projekt uchwały o przekazaniu dotacji z budżetu województwa samorządom ubiegającym się o wsparcie z programu „Wielkopolskie Jadłodzielnie”.

– Mieszkam na wsi, mam dwóch wnuków i dwie wnuczki i przyznaję, że kiedy czasami są pod naszą opieką, to na talerzach zostaje sporo jedzenia – zagaił intrygująco wiceprzewodniczący komisji Adam Cukier. – Chwilę zastanawiałem się, co z tym fantem zrobić, i w końcu kupiłem... 20 kur oraz koguta.

– I co, głośno pieje nad ranem? – dopytywał rozbawiony radny Przemysław Ajchler.

– Jeśli tak, pewnie szybko trafi na rosół... – skomentował wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

– No pewnie, strasznie pieje, ale ciekawsza u koguta jest nieco inna sprawa. Otóż kury co jakiś czas (jak dorosną) wymieniamy na nowe, i – proszę sobie wyobrazić – ten kogut biega tylko za tymi... młodszymi.

– Cóż, samo życie – skomentowali ze śmiechem radni, a Krzysztof Grabowski (w przeszłości dziennikarz z wieloletnim stażem) przytomnie zauważył, że relacja z tej wymiany zdań znajduje się zapewne na 16., ulubionej wśród czytelników, stronie „Monitora”.

ODKURZONE

„Inna strona samorządu” zagościła na naszych łamach ponad 15 lat temu i od tego czasu niezmiennie cieszy się uznaniem czytelników. Postanowiliśmy odkurzyć stare roczniki i przypomnieć, co przykuwało – czytelników i naszą – uwagę przez minione półtorej dekady.

USŁYSZANE

I 2013

Rozpoczyna się posiedzenie Komisji Budżetowej w przebiegu grudniowej sesji sejmiku.

– Jak już państwu zwiastowałam na poprzednich komisjach... – zagaja omawianie autopoprawek zarządu do projektu budżetu skarbnik województwa Elżbieta Kuzdro-Lubińska (na zdjęciu).

– Ooo, „zwiastowałam”! To na czasie – komentują, zannurzeni w przedświątecznym klimacie radni.

FOT. ARCHIWUM

– Jak wiemy, pani skarbnik jest po prostu aniołem – puentuje marszałek Marek Woźniak.

ZAPAMIĘTANE

IX 2008

FOT. ARCHIWUM

Wykorzystując urlop Marka Woźniaka, przystąpiono do remontu jego gabinetu, a przy okazji też sali posiedzeń zarządu. Na urzędowych korytarzach podsłuchaliśmy taki komentarz: „No tak, marszałek zachowuje się jak prawdziwy facet – jak remont w domu, to on ucieka”.

PS1 Dowcip cytujemy, bo nam się spodobał. Zacytowałibyśmy może inny, ale większości z usłyszanych nie zapamiętujemy; a większość z kolei tych, które zapamiętaliśmy, w żadnym razie nie nadaje się do zacytowania na łamach tak poważnego czasopisma (zresztą – na żadnych innych łamach też).

PS2 „Ucieczka” niewiele dała – marszałek wrócił do pracy, a tu gabinet wciąż w remoncie. Ekipa nie wyrobiła się, chociaż – co widzieliśmy na własne oczy – panowie nawet na papierosa nie wychodzili, oddając się co najwyżej tej przyjemności poprzez ekwilibrystyczne nieco wychylenie się i zwis za oknem remontowanego pomieszczenia.

USŁYSZANE

III 2013

Jak poważne konsekwencje może mieć zjawisko znane powszechnie jako SPAM, dowiedzieliśmy się podczas lututowej sesji sejmiku dzięki radnemu Markowi Sowie.

W swojej interpelacji radny oskarżycielsko zapytał, czy „zarząd województwa porozumiał się z firmą sprzedającą erotyczne towary”. Bo radny, jak zdradził z sejmikowej trybuny, dostał na służbowy

adres poczty elektronicznej niechcianą ofertę (jeżeli to to samo, co i do nas doszło, to chodziło na przykład o nabywanie sobie na walentynki „idealnej kopii pochwy blondynki Shirley”...).

Sprawa, w relacji Marka Sowy, wyglądała dramatycznie: – Na moją skrzynkę przyszedł mail... Jak to otworzyłem, to musiałem iść do spowiedzi!

MONITOR WIELKOPOLSKI – MAGAZYN SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Kancelaria Sejmiku al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 62 67 030, fax 61 62 67 031

Rada Programowa: Adam Cukier, Zbigniew Czerwiński (sekretarz), Marek Gola, Krzysztof Grabowski (zastępca przewodniczącej), Zofia Itman, Tatiana Sokołowska (przewodnicząca)

Redakcja: Artur Boiński (redaktor naczelny), Piotr Ratajczak (sekretarz redakcji)

Adres redakcji: al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, pokój 842, tel. 61 62 67 036, fax 61 62 67 031, e-mail: monitor@umww.pl, www.monitorwielkopolski.pl

Materiałów nie zamówionych nie odsyłamy. Zastrzegamy sobie prawo do redakcji tekstów.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.

Projekt graficzny: Zofia Komorowska **Skład:** Rafał Otkoń